

Ivykių Aidai

Mokyklėse Prasadėjo Mokslo

Šią savaitę visose pradinėse ir aukštesnėse mokyklose prasidėjo mokslas. Tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų turi rūpintis juos nusiųsti mokyklon, kad įgytų gyvenime naudingų žinių ir išmokytų gražaus elgesio bei įgytų kultūringam žmogui prideramą išauklėjimą.

Kiekvienas tėvas ir kiekviena motina turi žiūrėti, kad vaikelis arba dukrelė būtų įstatyta į tokią mokyklą, kurioje mokslas ir vaikų auklėjimas yra lygiai aukštai vertinami.

Amerikoj pagarsėjusios yra katalikiškos mokyklos, kurios rūpinasi netik savo mokinių išmokslinimu, bet ir jų išauklėjimu.

Vaikas jau mokykloje turi įgyti pilną supratimą apie žmogaus paskirtį žemėje ir pagal tą supratimą išmokti tvarkyti savo veiksmus ir savo elgesį.

Kas iš to jei žmogus ir aukščiausius mokslus mokslus išeis, jei jo širdis, valia ir jausmai paliks laukiniai, tai toks žmogus tą mokyklą je įgytą mokslą tik piktam panaudos. Todėl šalia vaiko proto lavinimo labai svarbu užgrudyti jo valią, sušvelninti vaiko jausmus ir palenkinti jo jauną širdelę prie gerų ir gailėstingų darbų. Žodžiu tariant subudavoti jauno žmogaus charakterį gali tik tokia mokykla, kurios mokytojai specialiai tam pasiruošę ir kurios tikslas netik vaikų mokymas bet ir auklėjimas.

Tokiomis mokyklomis mūsų šalyje yra parapijinės katalikiškos mokyklos, todėl rūpinkimės ir jas nusiųsti savo vaikelius.

Lietuvių vaikų tėvai turėtų būtina pateikti ir lietuvių žinioje esančią mokyklą, kurioje vaikas jei jau ir nebeismoks, savo gimtosios kalbos, tai bent išgirs apie savo tautą prielankų žodį bei teisingą savo tėvų gimtinės apibūdinimą.

Daugiau Darbo Mokyklos Vaikučiams
Kad vaikučiai grįžt iš mokyklos neturėtų progos di-kinėti ir laiką leisti gatvėje, mokyklos mokytojai turėtų užduoti vaikams vaikams atlikti namų uždavinius.

Vaikas gavęs namų uždavinį jaučia pareigą bei atsakomybę jį atlikti ir mažiau turi laiko dykinėti. Tokiu būdu pas žmogų išlavinamas atsakomąjumo jausmas ir ir didėja pažangumas moksle. Jeigu kurios mokyklos mokytojai nesirūpina tokių namų uždavinių užduoti, tai patys tėvai turi parūpinti grįžusiam iš mokyklos vai-

Britų Armija Persijoje Pasirengusi Padėti Rusams Ginti Kaukazą Laukia Tik Rusijos Vyriausybės Pakvietimo. Vokiečiai Sumušti Egipte Traukiasi Visu Frontu. Ties Stalingradu Vyksta Didžiausi Šio Karo Mušiai.

kui kokį nors jam lengvai prieinamą darbą arba per tėvų susirinkimus priminti mokytojams, kad jie daugiau laiko skirtų jiems pavestų vaikelių mokslinimui bei auklėjimui.

Taipgi tėvai ir mokytojai turi žiūrėti, kad užduotas vaikui atlikti uždavinys būtų laiku ir tvarkingai atliktas. Kooperuodami tėvai ir mokytojai vaikučių mokslinimui ir auklėjimui atneš didelės naudos.

Karo Frontai Rusijoje

Šią savaitę karo frontuose neįvyko didelių atmainų. Rusijos frontuose, vokiečiai pri- siartino prie Stalingrado miesto (su 800,000 gyven.) ir kovos vyksta jau to miesto priemiesčiuose.

Rusai ir vokiečiai turi sutraukę prie Stalingrado didelės pajėgas ir žutbutinė kova tebeina. Rusų pranešimais vokiečiai puola Stalingradą su 1,000,000 karių, daugybė tankų ir bent 1500 lėktuvų.

Rusai turi žmonių, bet neturi pakankamai tankų ir lėktuvų. Stalingrado kritimas reikštų galutiną atkirtimą Kaukazo nuo Centralinės Rusijos ir sunaikinimą pietinio kelio, kuriuo, per Persiją, buvo pristatomi Rusijai ginklai iš Anglijos ir Amerikos. Kas valdys Stalingradą tas kontroliuos ir plačiausiai Rusijos upę Volgą, kuria iki šiol iš Kaspijos jūros pakraščiu Kaukaze buvo vežamas gasolinas ir ži- balas į Centralinę Rusiją, del sovietų armijos ir žemės ukiu traktorių.

Vokiečiams paėmus Stalingradą ir nukirtus susisiekimo kelius Volgos upe, per Kaspijos jūrą į Kaukazą, gali pradėti trukti rusams sky- stojo kuro jų karo ir žemės mašinėjai vartyti.

Todėl Maskvos vyriausybė labai didelio dėmesio skiria Stalingrado ginimui ir anot vokiečių žinių, pats Stalingras asmeniškai vadovauja Stalingrado ginimui.

Apie rusų ofensyvą šiaurės ir centraliniame (Lenin- grado ir Maskvos) frontuose nieko žymesnio nepranešama. Matyt, kad abiejų kariuomenių šalių dėmesys nukreiptas į Stalingradą ir Kaukazo frontus ir nei rusai, nei vokiečiai nebeturi jėgų del didesnio masto atakų šiaurės ir centro frontuose.

Kaukaze rusų padėtis die- na iš dienos blogėja. Rytinis vokiečių armijos sparnas Kaukaze stumiasi vis arčiau Kaspijos jūros ir 30 my- lių prisiartino prie didžiųjų

STALINGRADO FRONTE GYVENTOJAI PADEDA ARMIJAI NAIKINTI PRIEŠĄ

Maskva, rugs. 7 — Beveik visi Stalingrado gyventojai Grozny žibalo laukų Kaukaze.

Kita vokiečių armijos ko- lona, kuri veržiasi Juodosios jūros pakraščiais, sustiprinta vokiečių armijos jėgomis iš Krymo pusiausio, jau paėmė rusų Juodosios jūros bazę Anapa ir jūros uostą Novorosijsk. Kol ties Stalingradu eis didieji mušiai, vokiečių armija už- kariaus didžiąją dalį Kauka- zo.

Rusų pralaimėjimas ties Stalingradu būtų netik Rusijos pietinio fronto katas- trofa, bet tas mušis išsprę- stų Kaukazo likimą ir suda- rytų rimtų pavojų anglų už- nugariui Irake ir Irane.

Didžiojo mušio ties Stalin- gradu pasekmės jau tiesio- giniai liečia Suvienytų Tau- tų frontą Artimuose Rytuose, todėl reikla laukti, kad Suvienytos Tautos kiek ga- lėdamos gelbsti Rusijai gin- klais dabartinėse Stalingra- do ir Kaukazo kovose.

Nesutinka Išleisti Rusijon Amerikos Kariuomenės

U. S. A. Atstovų Rumų ka- ro reikalų komiteto pirmi- ninkas May viešai paskelbė, kad sovietų valdžia nepagei- dauja Amerikos kariuome- nės, kuri gelbėtų kariauti Rusijos žemėse.

Sovietų valdžia sakosi tu- rinti pakamai žmonių, tik jai trūksta tankų ir lėktu- vų. Prieš metus laiko Stali- nas atmetė anglų pasiūlymą padėti ginti Kaukazą.

Iš tų dviejų atsitikimų su sidaro išpuolis, kad sovietų valdžia ir didžiausio pavo- jaus Rusijai valandoje, ne- pasitiki sąjungininkais ir neleidžia jiems suteikti efek- tyvią pagalbą.

Jei atgeltami tokie rimti talkos pasiūlymai tai ku- riems galams dar sovietų Rusija, per savo spaudą, ra- dio ir agentus užsienyje, prie kaištąja demokratijoms del vėlinimose atidaryti an- trąjį frontą.

Visa ta agitacija del an- trojo fronto, Maskvos pro- pagandos įstaigų, daroma matyt tik Rusijos vidaus po- litikos sumetimais, kad del nepasisekimo kare būtų kas nors kitas kaltas, tik ne bol- ševikų valdžia.

Nereikia būti dideliu stra- tegu, kad suprasti, jog vien- tasis frontas ir suderinti vi- si sąjungininkų veiksmai gali daug sėkmingiau sulai-

paėmė ginklus ir išėjo mies- to ginti nuo vokiečių, skel- bia sovietų spauda. Civi- liams ir raudonai armijai pa- vyko sulaikyti vokiečius ir atimti kai kurias vietas.

Visoje Stalingrado srityje eina nepaprastai griežtos ir kraujingos kovos, bet ru- sams pavyko sulaikyti prie- šą. Rusai netikiai neleido vokiečiams veržtis tolyn,

kyti priešą, kaip išsklaidy- mas bei išmėtymas jėgų ke- liuose tarp savęs nieko bend- ro neturinčiuose frontuo- se. Bet sovietų valdžia tokio vientisio ir suderinto fronto nenori, nes nepriima nei anglų, nei amerikiečių pa- siūlymų drauge kariauti vie- name ištisame fronte Rusi- joje, kur priešas jau taip gi- liai yra įsiveržęs.

Jeigu sovietų valdžia ne- nori demokratijų tiesioginės talkos jau veikiančiuose frontuose, tai tegul prisiima ir pasekmes pralaimėtų mu- šių Rusijoje ir bereikalo ne- kaltina nei anglų, nei ameri- kiečių, kurie taip jau da- ro viską ką tik gali, kad pa- lengvinti Rusijai kariauti.

Dvejopas Mastas

Sovietų valdžia net pavo- jaus valandoje nenori išlei- sti svetimos talkininkų ka- riuomenės į savo šalį, bet kai klausimas eina apie Ru- sijos kariuomenės įvedimą į svetimas žemes, tai sovietų valdžia turi didelę "ukva- tą" siųsti raudonarmiečius užimti menkai ginkluotų kraštų.

Pav. 1939 m. pavasarį, kai Maskvoje ėjo anglų ir pran- cuzų derybos su rusais del bendro apsigynimo, tai Sta- linas pareikalavo, kad sovie- tų Raudonajai armijai būtų pripažinta teisė įeiti į Len- kijos teritoriją, jeigu iškil- tų karas su Vokietija. Jisai taip pat reikalavo teisės pa- siųsti Raudonąją armiją į Pabaltijo kraštus, jeigu so- vietų valdžia nuspręstų, kad tų kraštų valdžios "ga- li" susidėti su fašistais. An- glijai ir Prancuzijai šituos reikalavimus atmetė, — ir Stalinas padarė sutarti su Hitleriu.

Bolševikai dar ir šiandien aiškina, kad Stalinas del to susidėjo su Hitleriu, kad de- mokratijos nesutiko leisti Raudonosios armijos į tas šalis.

Egipto ir Pacifiko Frontuose

Anglų ir amerikiečių ar- mija atmušė pakartotiną vo- kiečių ir italų ataką Egipte ir privertė "ašies" jėgas gerokai pasitraukti.

bet paėmė kelias pozicijas, kurias vokiečiai buvo pa- griebę.

Novorosijsko srityje eina labai smarkios kovos su vo- kiečiais. Priešas sugebėjo atgabenti galingus savo ka- riuomenės dalinius. 70 vo- kiečių bombanešių bandė priartėti prie Maskvos ir ją bombarduoti, bet sovietų la- kunai vokiečius išvaikė.

Stalingrado srityje ru- sams pavyko padaryti na- ciams labai didelių nuosto- lių. Tukstančiai vokiečių ka-

Anglų karo vadovybė tiki- si kad vokiečių ir italų ka- riuomenės atakos Egipte dar pasikartos.

Vokiečių armijoms artė- jant prie Kaspijos jūros ir prie Persijos rubežių, Sovie- nytos Tautos yra priverstos daugiau dėmesio kreipti į E- gypto ir visų Artimųjų Ry- tų frontą. Artimiausiu lai- ku reikia laukti didesnio są- jungininkų veiklumo Egipte ir Libijoje, kad kuogrei- čiausia išstumtų Rommelio jėgas iš Šiaurės Afrikos ir pasitikti prie Persijos rube- žių, atslenkančius per Kau- kazo kalnus vokiečius.

Pietinio Pacifiko fronte, Solomonų salose, amerikie- čių ir australų kareiviai at- mušė pakartotinas atakas, bet užtat japonams pasise- kė prasilausti per kalnus Naujojo Gvinėjo ir priar- tėti prie stambios sąjungin- kinkų bazės Fort Moresby.

Nėra abejonės, kad piet- iniame Pacifike japonai ne- tik bus sulaikyti bet su lai- ku iš Pacifiko salų išvyti. Tos kovos sąjungininkams kainuoja daug energijos ir laiko, bet japonai vis tiek bus sumušti.

Griaunama Vokietijos Pramonė

Vis didesnis skaičius, ir daug tankiau negu anks- čiau, Suvienytų Tautų bom- banešių skrenda bombarduoti Vokietijos pramonės centrų. Jau pasiekiami toli- miausi netik Vokietijos bet ir jos sąjungininkų centrai. Šiis dienos bombarduo- ta net Vengrijos sostinė Budapeštas.

Vokiečiai dabar atsima- su procentais už tai, kad jie 1940 m. rudenį taip žiauriai apgriovė Anglijos miestus ir užmušė apie 50,000 civili- nių žmonių.

Bombanešių kalba yra vie- nintėlė kalba, kurią supran- ta naciai. Goebelsas jau kal- ba apie "ilgą ir sunkų ka- rą." Rodos tik metai atgal kaip pats Goebelsas žadėjo vokiečiams greitą pergalę.

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

reivių neteko gyvybės, bet pats miestas tapo beveik vi- siškai išgriautas.

PREZIDENTAS ROOSE-VELTAS REIKALAUJA KONGRESO KOVOTI PRIEŠ INFLIACIJĄ

Washington, rugs. 8—Pre- zidentas Rooseveltas vakar vakare kalbėjo per radiją.

Šiandien J. A. Valstybių ekonominė padėtis nėra sklandi, ne tokia, kokia tu-ėtų būti. Šalis žengia sta- čiai infliacijon. Tai del to, kad žemės ukiu produktų kaina nestabilizuota. Del šio nestabilizavimo pro d u k t ų kainos kyla ir gyvenimas angėja.

Prezidentas sakė, jis visada stovėjo už žemės ukiu pro- duktų kainų pusiausvyrą su pramonės darbininkų atlyginimu. Bet šiandien pro- duktų kainos jau net 16 nuo šimčių prašoko darbininkų atlyginimą. Delto gyvenimas brangėja. Darbininkai ima reikalauti didesnio at- lyginimo. Kai jie patenkina mi, žemės ukiu produktų kainos tada dar smarkiau pašoka, gyvenimas darosi brangesnis ir, štai, infliaci- jos pradžia.

Prizidentas specialiu pra- nešimu kongresui reikalau- ja vėliausia iki spalio 1 d. autorizuoti jį, prezidentą, žemės ukiu produktams nu- statyti aukščiausias kainas ir šioms kainoms grąžinti pusiausvyrą su pramonės darbininkų atlyginimu. Jei kongresas to neatliks, jis prezidentas, patsai veiks nes nepaprastais laikais tu- ri konstitucinę galią.

Prezidentas pareiškė, kad jis seniau reikalavo žemės ukiu produktų kainas kon- troliuoti. Tačiau kongrese iškilio farmų blokas ir tą reikalavimą nuslopino. Jei tas blokas ir dabar veiks, tai tegul visuomenė žinos, kieno čia kaltė ir atsakomy- bė.

BRITŲ ARMIIJA PASIRUOŠUSI PADĖTI RUSAMS KAUKAZE SAKO CHURCHILL

Londonas, rugs. 8 — Bri- tų armija artimuose rytu- se yra žymiai sustiprinta ir yra pasiruošusi padėti ru- sams pavojingame jų fronto ruože, šiandien pareiškė bri- tų premjeras.

Irake ir Irane britai su- darė atskirą kariuomenę, ku- riai vadovauja gen. M. Wil- son.

Churchill informavo britų parlamentą apie jo kelionę į Maskvą ir apie visą karo eigą.

BRITAI SUSTIPRINO POZICIJAS EGIPTE

Londonas, rugs. 8 — Pas- kutinėmis savaitėmis britai

— Birželio 27 d. Kaune, susilaukusi 63 metų am- žiaus, m. rė Juzefa Mikuckai- tė - Višinskienė, žymaus lie- tuvių tautos atgimimo vei- kėjo, varpininko Povilo Vi- šinsko žmona. Laidotuvėse dalyvavo jos ir jos vyro a. a. Povilo Višinskio artimieji bendradarbiai ir bičiuliai: F. Bortkevičienė, Dr. K. Gri- nius, D. Šleževičienė, J. Au- dėnas ir didelis būrys kitų kauniečių. Kapuose buv. "Varpo" bendrovės direktō- rius B. Paramskas pasakė atsisveikinimo kalbą, kurio je nušviētė velionės ir jos vyro didelius nuopelnus lie- tuvių kultūrai ir spaudai.

— Filicija Bortkevičienė

paskelbė neseniai mirusios Juzefos Mikuckaitės - Višin- skienės, varpininko Povilo Višinsko našlės, biografiją, kuri atspausdinta Kauno dienraštyje "Į Laisvę." Susi- pažinusi su P. Višinskiu ve- lionė savo bute įrėngė slap- tą sandėlį gabenantiems iš Prusų Lietuvos lietuvių raš- tams slėpti, kai carų admini- stracija uždraudė lietuvių spaudą. Iš čia spauda pas- klisdavo po visą Šiaurinę Lie- tuvą. Vėliau, kai jie susituo- kė ir apsigyveno Vilniuje, J. Višinskienė tapo uol savo vy- ro pagalbininkė. Ji tvarkė jo leidinius, taisė raštų ir stra- ipsnių korektūras. Mirus P. Višinskiui, Filicijonė išbo- "Lietuvos Ukininko" redak- cijoje, į kurią ji sugrįžo ir po pasaulinio karo. Admini- stracijoje ji dirbo iki bolševi- kų okupacijos, kuomet šis seniausias lietuvių ukininkų savaitraštis buvo uždarytas. J. Višinskienė buvo didelė bičiulė su rašytoja Zemaite.

žymiai sustiprino savo pazi- cijas Egipte ir Maltos salo- je, pareiškė parlamentui Churchill.

Malton buvo atvežta daug ginklų ir dabartiniu metu netikta Malta, bet ir Egipt- as galės vykusiai gintis iš- tatus metus.

Egipte britai buvo priver- sti pasitraukti 400 mylių, neteko 80,000 karių ir daug karo medžiagos.

BRITAI ATMUSĖ GEN. ROMMEL TANKUS VISOJE EGIPTO FRONTO LINIJOJE

Kairas, rugs. 7 — Puoli- mo pradžioje gen. Rommel šarvuočiai laimėjo kelias po- zicijas, bet šiandien vokie- čiai priversti pasitraukti į pūtrykščias fronto linijas, skelbia britų štabas.

Vokiečiai sugebėjo atitrau-kti dalį tankų, bet turėjo la- bai didelių nuostolių.

Vokiečiai ilindo į britų mī- nų laukus, iš kurių negalėjo laiku pasitraukti, kai britų artilerija pradėjo pulti.

Lietuvių žinios

Esina kas Penktadienis... Lietuvių R. K. Literatūros Dr. ja... Sub. Valst. metams \$1.50...

Lithuanian News

Weekly Publication... The Lithuanian R. C. Literary Society... In U. S. A., one year \$1.50...

Rastus ir žinias "Lietuvių žinios" trumpina savo nuožura, nesunaudoti raštai...

Ketvirtuosius Karo Metus Pradėjus

Kiekvienas doras žmogus pasaulyje laukia karo pabaigos, nes daugeliui jau iki gyvo kaulo įkirėjo tos baisios žmonių žudynės...

Bet kaip mes betrokštūmėm greitesnės karo pabaigos, dar neatrodo, kad tai būtų paskutinieji karo metai. Mūsų priešas: Berlyno, Romos ir Tokio "ašis" nors ir rodo kiek pavargimo žymių...

Nors milijonų laisvų žmonių pasiryžimas nugalėti pavergėjus yra svarbus karo veiksnys, bet galutinai pergalėi reikalingas organizuotas pasaulinio masto kariškas veiksmas...

Taigi lemiamųjų mušių tenka laukti neankščiau, kaip 1943 metų vasarą ar net vėly rudenį. Priešas nors ir mirtinai pažeistas vargiai dar taip lengvai pasiduos ir surinkęs paskutinius savo jėgas gal but bandys dar atsigręžti 1944 metų pavasarį.

Taigi šiaip ar taip svarstysime, karo baigimo klausimą, atrodo kad tik penktaisiais karo metais galėsime tikėtis pilnos ir neabejotinos Suvienytų Tautų pergalės.

Lab ausiai aptriušęs "ašies" galas — Italija beabejo pirmiau išeis iš karo. Suvienytų Tautų fronte, bėgyje ateinančių 2-ųjų metų, gali susvyruoti Sovietų Rusija, ypač je: ją iš dviejų pusių suspaus naciai su japonais.

Likusios Suvienytos Tautos, vadovaujamos Amerikos ir Anglijos, turės perlaužti Berlyno - Tokio "ašį" ir paskui, paskira: nacius ir japonus, galutinai sumušti. Nors tai nelengvas demokratijoms uždavinys, bet Amerikai su visa savo galybės stojus į kovą, nėra mažiausios abejonės, pasiseks atsiekti pergalės. Nuo Amerikos ir Anglijos žmonių vienybės, susiklausymo bei pasiryžimo, galutinai pareis šio karo laimė ir greitesnis jo užbaigimas.

Juo su didesne energija mesimės šiandien į karą, daugiau pinigų skolinsime savo valdžiai: pirkdami War Bonds ir geriau dirbsime karo darbus, tuo greičiau ateis pergalė ir su ja karo pabaiga.

Taigi nuo musų energijos, musų pasiaukojimo laipsnio beveik viskas pareina.

SU NACIŠKA VOKIETIJA NE GALIMAS JOKS KOMPRO MISAS

Patylomis Amerikoje ir turbūt Anglijoje, naciams prielankių žmonių, pakišama mintis, kad Hitleris po Rusijos nugalėjimo, pasidarysiąs labai nuolaidus ir sutiksiąs daryti taiką su demokratijomis, joms labai prielankiomis sąlygomis.

Kad Hitleris po Rusijos nugalėjimo, jeigu iš viso jam tas pasiseks, gali bandyti ieškoti kompromisinės taikos galima pilnai tam patikėti, nes vokiečių karo vadovybė ir pati nacių valdžia aiškiai mato, jog sumušti anglų saksų pasaulį jiems nebėra jokios vilties. Matyt kad nacių tolimesni planai gerai žinomi ir anglų vyrausybei, kurios vienas Ministrų, šiomis dienomis atvirai ir viešai pareiškė, kad su nacių Vokietija nebus pradėta jokių derybų, nebent Hitleris, drauge su savo artimiausiais bendradarbiais, tiek pasiaukotų, kad patys sau įvykdytų saužudystę.

Aišku, kad nei Hitleris, nei jo artimieji, kol jie dar nors kiek galios turės Vokietijoje, niekam gera valia savo šiltų vietų neužleis, o tuo labiau jie neturės drąsos, dėl vokiečių tautos ateities gerovės, atimti sau gyvybę, nes jie pardideli bailai tokiam darbu įvykinti.

Jeigu anglų visuomenėje, kurioje vis dar atsirasdavo šalininkų derybų su nacių Vokietija, jau yra vieningas nusistatymas, kad nesileisti su Hitleriu į jokiais derybas, tai tuo labiau Amerikoje tas nusistatymas yra dar griežtesnis — su pasaulio karo padėėjais ir tarptautiniais banditais neit į jokių kompromisus. Taika su Hitleriu reikštų tik karo prailginimą bent 10-čiai metų, nes naciai paslėję ir papildę savo jėgas, už kelių metų, užpulų tiesiai pačią Ameriką. Su naciiais ir japonais yra tik viena kalt, tik ginklų kalba, nestik tokią kalbą jie tesu pranta.

Naciai, fašistai ir japonai patys tegarbina tik pliką jėgą ir savo valstybių bei visuomenės santvarką nustato

išeidami iš tos brutaliios jėgos santykių, kur teisei ir teisėtumui visai nepaliekama vietos.

Kokią kalbą ir kokias derybas galima pradėti su žmonėmis, kurių gyvenimo filosofija susiveda į vieną tašką — pagarbą ginklo pajėgai. Tos plikos jėgos garbingųjų lizdai Vokietijoje ir Japonijoje turi būti išdraskyti ir vokiečių ir japonų tautos atiduotos į rankas žmonių, kurie mokės gerbti teisę bei teisėtumą.

Jungtinės Valstybės Atsisako Pripažinti Sovietų Pretenzijas į Pabaltijo Valstybes

Bostono laikraštis "Christian Science Monitor" rugpjūčio 15 dienos laidoje idėjo savo korespondento iš Vašingtono straipsnį "U. S. Declines to Recognize Soviet Claim to Baltic Area", kuriame jis rašo:

"Šiandien patirta, kad Jungt. Amerikos Valstybės atsisakė pasekti Londono pavyzdį, suteikiant kad ir daliną pripažinimą Rusijos pretenzijoms į Baltijos valstybes.

Si vyriausybė yra aiškiai nusistačiusi stovėti po šio karo už mažųjų Europos šalių tautinę, politinę ir ekonominę nepriklausomybę, nežiurint spaudimo priešinga kryptimi.

Tuo pačiu metu Jungt. Amer. Valstybės nėra matomai susirupinę dabartiniu Britų Vyriausybės veiksmu, išmetančiu iš oficialaus diplomatinio sąrašo Estijos, Latvijos ir Lietuvos Ministrų vardus, nors ir suteikiant specialę "privilegijas ir pripažinimą" ant "asmeninių" pagrindų.

Cia tikima, kad Londonas sutiko tą pakeitimą padaryti akyvaizdoje stipraus Sovietų diplomatinio spaudimo ir kairosio sparno sferų viduje. Vašingtonas tačiau neskaito, kad tai reikštų, kad Britai yra pasirodę pri tarti panaikinimui tų trijų mažųjų valstybių aiškiai lauzant Atlanto Čarterį.

Kaip čia aiškina, Amerikos pozicija nėra tiek aktyviai reikalauči, kad Estija, Latvija ir Lietuva būtų laisvos, bet kad mes nuolat ir nesvyruojančiai atsakydavon ir atsakysim pripažinti bet kokių jų suvereniteto pakeitimą, nežiurint ar tas pakeitimas bus padarytas Amerikos sąjungininkų ar priešų.

Yra žinoma, kad Baltijos tautų pokarinio statuto klausimas iškilio, kai prieš keletą mėnesių į šią šalį atvyko sovietų premjeras V. ačeslav Molotovas. Nors, kaip su prantama, rusai jaučia, kad tų mažų šalių kontrolė yra būtina apsaugojimui Šiaurės Centralinės Rusijos, Jungtinės Amer. Valstybės, matomai, jaučia, kad Baltijos klausimas gali būti išspręstas po karo taikiai ir draugiškai.

Cia yra stiprios simpatijos rusų pozicijai, ypatingai akyvaizdoje įrodyto sovietų spėjimų tikslumo, kad mažosios valstybės prie jos vadovų sienų bus panaudotos kaip kelias užkariavimams, ar kaip satelitai. Nežiurint į tai, čia yra labai daug sim

patijos Estijai, Latvijai ir Lietuvai, kurias žiurima, kaip į bejėgį galingesnių tautų įkaitą.

Amerikos pasitikėjimas, kad Britų Vyriausybė nepakeitė savo pagrindinio nusistatymo, kiek tai liečia Atlanto Čarterio pritaikymą Europoje, yra sustiprinamas faktas, kad šis Vyriausybė nebuvo informuota apie Britų projektuojamą nusistatymo pakeitimą Pabaltės valstybių atsilgiu. Akyvaizdoje glaudaus Londono ir Vašingtono kooperavimo, išrodo tikra, kad Britų Užsienių Reik. Ministerija būtų išanksto informavusi: šią šalį, kiek tai liečia toki didelį nusistatymo pakeitimą.

Kaip čia interpretuojama, Britų paskyrimas Pabaltės ministrų į specialę kategoriją nereiškia, kad Londonas visiškai sutiko su aiškiu sovietų noru gauti sąjungininkų pritarimą, kiek tai liečia tų trijų kraštų kontrolę ateityje.

Faktinai Amerikos nuomonė, britų žygis buvo padarytas kaip geros valios gestas Sovietų Sąjungai tuo momentu, kai pastaroji neša veik visą ašies atakos sunkumą ir matomai reikalauja padaršinimo ir solidarumo.

Panašų straipsnį rugpjūčio 15 dienos laidoje idėjo plačiai skaitomas ir įtakingas New Yorko dienraštis "The New York Sun."

Tenka atkreipti dėmesį į sovietų propaguojamą mintį, kad esą mažos Baltijos valstybės esančios pavojingos jos saugumui, nes vėlesni įvykiai tą įrodė. Musų nuomone, tas įrodymas buvo kaip tik priešingas. Kaip žinoma, vokiečiai labai greit perėjo per sovietų okupuotas Baltijos valstybes, kurių gyventojai sukilimu sunaikino sovietų kariškus veiksmus. Visai kas kita būtų, je sovietai nebūtų okupavę Baltijos kraštų. Pradėjus vokiečiams puolimą jie būtų gynęsi ir neabejotina kvietęsi į pagelbą sovietus kaip ir sąjungininkus. Deja, sovietai savo kariškoms avantūromis prieš Baltijos valstybes, Suomiją, Lenkiją ir Rumuniją kaip tik patarnavo agresoriui ir palengvino vokiečiams nuteikti prieš jų Baltijos kraštų gyventojus, vykdam žiauria sovietizaciją ir masines gyventojų deportacijas.

Baltijos Valstybės Siekia Laisvės

"The New York Times" rugpjūčio 21 dieną skyriuje "Letters to The Times" idėjo Lietuvos Ministro P. Žalkeičio laiška. Prėš laiška yra padėta tokiu antrašte: "Baltic States Seek Freedom. Lithuanian Minister

Denies Recognition of "Incorporation" in Soviet Union." Išvertę paduodame ir laiško turinį:

"Rugpjūčio 13 dienos laidoje "The New York Times" idėjo bevieliu telegrafu gautą iš Londono žiną, kad Didžioji Britanija dar tebelaioko sąrašuose Baltijos valstybių pasiuntinius, prapažindama Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatus "asmeniška". Tas viskas atrodo teisinga. Bet Jusų korespondentas eina per toli, kada jis sako, kad "Estija, Latvija ir Lietuva yra Sovietų Sąjungos dalis" ir pakiša skaitytuju klaidingą mintį britų elgesį pavadindamas "progresavimu."

Tuo tarpu grynai faktai yra tokie: Britų pasielgimo motyvai ir tikroji prasmė dar nežinomi; Baltijos valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija niekuomet legaliai nebuvo Sovietų Sąjungos dalimi, nebent kas būtų likęs Maskvos diktatorių įsakymą (ukase) laikyti įstatymu.

Mes visi atsimeiname, kad rusų bolševikai, vartodami sukčius ir negarbingus metodus, 1940 m. birželio mėnesį okupavo Lietuvą, Latviją ir Estiją ir kad jie ten suvaidino rankimų komediją: bet juk yra aišku, kad Baltijos gyventojai, budami pažangus ir pasiturį ir pilnai naudodamies savo tvarkos džiaugsmiais ir nepriklausomybe, niekuomet neatsisakytų nuo sunkiai įgytų laisvųjų komunistinės sovietizacijos naujai, kuri jiems yra svetima ir kuriai jie visuomet priešinosi.

Bolševikų avantūra į Baltijos kraštus ir po to sekęs Lietuvos, Latvijos ir Estijos "įkorporavimas" į Sovietų Sąjungą čia nebuvo pripažintas daugumos pasaulio kulturingųjų tautų, išskyrin atšies valstybes. Atlanto Čarteris pažada suverenumo atstatymą Baltijos tautoms. Todel kiekvienas veiksmas, kuris nesutinka su mažų tautų išlaisvinimu, vargiai gali būti laikomas "progresu".

Kovokime Ir Su Maldos Ginklu

Šitam kančių momente, nusišluostę kasdienines ašaras, kreipkimės su kasdieninių Rožančių prie Panalės Švenčiausios Marijos — Karalienės Lietuvos, nežiurint: kiek mums laikas kainuoti, pradant nuo šventės Švenčiausios Marijos Vardo iki 43 m. tos pačios šventės, paltėdami kasdien po 3 dalis Sv. Rožančiaus. Kam sunku, kalbėkime kasdien nors po vieną dalį intencijai, kad visi priešai Bažnyčios būtų pralainiti iš Lietuvos. Kada Bažnyčia bus laisva, tai visa tauta turės laisvę. Jei daug atsiras asmenų, kurie save prisivers dar metus laiko aukotis kas dieninei Rožančiaus maldai, tai turėsime suaukoję milijoną dalių švento Rožančiaus.

Jei kam vaizduojasi bus sunku atlikti šis pasišventi-

mas, tik reik pamislyti, kad žuvo valstybė, žuvo turtas, ir žiauriaus kankinimais išžudytos šeimos, tai bus lengva net naktį, prie savo lovos atsiklaupus, aukot: 3 dalis Rožančiaus, Lietuvos ir savo artimųjų intencija.

Hooverio laikais, milijono darbininkų žuvo bankose pinigai. Vienas darbininkas ašaras nusbraukęs sako: Dievas davė, Dievas atėmė ir puola prie Švenčiausios Panalės Marijos, ir kalba, 1095 Rožančiaus dalis per visą metą, po 3 dalis dienai. Šią tukstantį niekas neįstengs jam pražudyti, užtikrintas turtas.

Per Panalės Švč. Marijos užtarimą tas darbininkas rado pelną savo širdies ramybę ir vėl kibęs į darbą užsidirbo dar daugiau pinigų negu jų pražuvo. Tuo tarpu kiek desperatų, be tikėjimo žmonių, pasidarė sau galą suardė sveikatą ir nieko gero gyvenime nebeat siekė.

Maldoje į Švč. Mariją, kiekvienas rasite sau suraminimą ir užtikrinsite pagelbą sau ir savo brangiai tėvynei Lietuvai. Pradėkime kovoti maldos ginklu. J. K.

Tremtinių Šelpimas Sovietų Rusijoje

Sovietų Ambasados Vašingtone leidžiamam biuletenyje tilpo Sovietų Raudonojo Kryžiaus pirm-ninko Koliesnikovo straipsnis "Wor of the Soviet Red Cross and Red Crescent". Jame tarp kita pasakyta: "Kita Sovietų Raudonojo Kryžiaus funkcija yra padėti evakuotiems iš Vokietijos okupuotų sričių. Ypatingas dėmesys krepiamas į vaikus. Berniukai ir mergaitės yra parodę iniciatyvos pagelbėdami savo evakuotiems draugams. Kazanuje, pavyzdžiui, jie atsinešė į Raud. Kryžiaus patalpas prosus suprosuoti surinktus evakuotems vaikams drabužius."

Idomu, kaip ir kokiam kelyje sušelpiti tremtiniai iš Lietuvos? Amerikos lietuviai laukia leidimo iš Sovietų leisti jiems šelpiti savuosius ir bendrai lietuvius tremtinus Sibire. Ligi šiol Amerikos lietuviai, su maža išimtimi, neturi net žinios apie savųjų egzistenciją štreimėme.

Atlanto Čarteris ir Apsisprendimo Teisė

"New Europe" rugpjūčio mėnesio numeryje idėjo J. Ser Bulkowski straipsnį "The Atlantic Charter and the Principle of Self-determination", kuriame rašoma: "Anglų - Sovietų 1942 m. gegužės mėn. 26 d. susitarimas ne tik įžangoj sumini Atlanto Čarterį, bet faktinai penktame paragrafe panaudoja Čarterio formulę, kad susitariančios šalys nesiekia "aggrandizement." Buvę reikšama tam tikro skepticizmo, ar tas nuostatas reiškia Sovietų Rusijos atsakymą nuo teritorial-

nių siekių, kuriuos prieš kiek laiko j: statė strateginiai sumetimais. Rysyje tuo buvo pabrėžta, kad klauzulė neliečia teritorijų, kurios įjungtos į Sovietų Sąrijungą prieš jos įstojimą ir karą Jungtinių Tautų pėsėje ir prieš jos prisidėjimą prie Atlanto Čarterio. Ši pažiūra tačiau negali būti primtina.

Aiškliai militarinis Sovietų Rusijos kariškių valstybių teritoralinio statuso pakeitimas šiame kare negali būti skaitomas galutinim. Faktas, kad okupacijos pasekoje ka kuriose teritorijose padaryti plebescitai negali pateisinti jų inkorporacijos į Sovietų Sąjungą delto, kad t.ems plebescitams truko pagrindinės sąlygos: tautos valios laisvo pasirinkimo. Tokiu budu esant visai aiškiai situacijai, jokia priešinga interpretacija negali būti bona fide apginama.

Kaip Atlanto Čarteris Atrodo Šiandien

Ryšium su Atlanto Čarterio sukaktuvėmis "Foreign Policy Bulletin" šių metų rugpjūčio 21 dienos numeryje idėjo Vera Mochales Dean straipsnį, kuriame sakoma, kad nuo jo pasirašymo vieni Čarterio punktai buvo kritikuojami, o kiti jau pergyveno praktiškos politikos bandymą. Dabar jau pradama esą įsitikinti, kad "visų valstybių naudojimas... priėjimu lygiomis sąlygomis prie jų buvojimui reikalingų pasaulio žaliavų ir prekybos negali būti atsiektas, nepažeždiant Jungtinių Tautų Prekybos, muitų ir imigracijos politikos, ypatingai, kiek tas liečia toliau nuprogresavusias pramonės šalis.

Panašiai esą aiškėja, kad "gražinimas suverenimui teisų ir savivaldos tiems, iš kurių tas jėga buvo atimta" negali būti įvykdytas be tam tikrų kvalifikacijų, jei nemo rima pasaulio gražinti atgal į anarchiją, kurioje didelės ir mažos suvereninės tautos nekreipia dėmesio į tarptautinės bendromės visumą.

Tuo tarpu gi Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstybių ir Sovietų Sąjungos derybose šios trys valstybės nutarė, bent dabarčiai, nesvarstyti Rusijos reikalavimų vienokia ar kitokia forma kontroliuoti Baltijos valstybes ir Lenkijos, Suomijos bei Rumunijos dalis. Šitie reikalavimai esą turės būti svarstomi Atlanto Čarterio šviesoje, kad nebūtų jokių teritorialinių pakeitimų, kurie nesutinka su tų žmonių laisvai išreikšta valia" ir kad sutartį pasirašiusieji "nesiekia teritorinių ar kitokių papildinimų"...

NAUJOJ GVINEJOJ JAPONAI VERŽIASI PIRMYN Australija, rugs. 8 d.—Japonų kariuomenė privertė sąjungininkus pasitraukti iš kelių pozicijų ir veržiasi artyn prie Port Moresby, skelbia gen. MacArthur štabas.

SOUT... Pereita a... kas moks... ir aukš... Mokini... žius bu... žkykloie... tiesnėje... atytojos... aug yra... 4 pirmą... kimos, k... ymiai pac... as pakile... džiaug... šio graž... mokinių t... zallėstauj... zisispriėli... savo mo... nimčia ir... ykylas, už... mi sunkia... Baznyčios... letuvių te... progos sa... tpažinti s... lvių kalt... čia pat tu... kiską - l... ma seserų... damą. Ap... kitą sykį... — Pere... laidotas... vienas m... rapijonu... liai pasid... rpijos, o... tu M. J. I... rasis Di... žina afilė... tėje... — Pas... mus lanl... Kareiviai... ir Juozas... tėvus. At... klebona... mir's Soc... riai. Jiem... stikiti su... draugim... teks su jė... met vėl i... menė... — Pas... goninink... svečiai iš... tai Juoz... Blažys su... dviem sa... lyvavo "g... gime, m... rėjosi ra... pasi ir ju... binimo b... tiko Pitt... pasižadė... važiuoti... Aukšnio... gimus. A... — bi... rochester... — Kit... pėnyčio... puola B... kai. Tose... kia pasre... taipgi pa... kus semi... gerais ku... sios vad... — Dau... savaite... du atlai... Povilo 12... tead, Pa... jų klebor... — Kac... les pikn... "Labor I... čia Sout...

PITTSBURGHO ŽINIOS

SOUTH SIDE

Pereitą antradienį jau prasidėjo mokslas mūsų pradinėse ir aukštesniojo mokyklų mokinių susirinko gana žvėriškus būrelius. Pradinėje mokykloje netoli 200, o aukštesnėje apie 130. Seserys mokytojos praneša, kad dar daug yra užsiregistravusių, ir pirmą dieną neatėjo mokymosi, kad tos skaitlingos grupės padidės. Vaikučių užrašė pakilęs. Seserys mokytojos džiaugiasi susilaukusios tokio gražaus ir skaitlingo mokinių būrelio. Visgi apsiliepsėjus, dėl kaikiurių išsipyriusių, kurie ignoruoja savo mokyklą ir vaikučius, mokytoja į protestoniškas mokymus, užmiršdami, kad tuomet sunkiai nusideda prieš Bažnyčios Istatymus ir prieš Lietuvos tautą, nes neduoda progos savo vaikučiams susipažinti su Tikėjimu ir Lietuvos kalba. Tuo labiau, kad čia pat turime savo katalikišką - lietuvišką mokyklą seserų Pranciškiečių vedama. Apie tai teks daugiau kalbėti.

Pereitą pirmadienį palaidotas a. a. Jonas Norkus vienas mūsų žymiausių parapijonų, kurs visuomet noriai pasidarbuodavo prie parapijos, o ypač ant kapinių, su M. J. K. unija. Tegul Gerasis Dievulis suteikia amžiną atlygį dangaus karalystėje.

— Pasitarose dienose pas mus lankėsi įvairūs svečiai. Kareiviai Stasys Pakrošnis ir Juozas Stankevičius pas tėvus. Atlankė taip pat ir klebona. Jėdū yra St. Casimir's Social Club uolus nariai. Jiems malonu buvo susitikti su savo draugais ir draugėmis. Gal ilgai nebeliks su jais pasimatyti, kuomet vėl išvažiuoja į kariuomenę.

— Pas Bazius (musu vargonininką) lankėsi žymus svečiai iš Rochester, N. Y. — tai Juozas Jokšas, Adomas Blažys su savo moterimi ir dviem savo seserimis. Jie dalyvavo "Labor Day" rengime, mūsų svečtainėje. Gerėjosi naujais širdžiais varpas ir ju prašmatnių skambinimo būdu. Jiems taip pat patiko Pittsburghas, kad net pasidžiaugė kita meta vėl atvažiuoti į mūsų parapijos Aukštinio Jubilėjaus rengimus. Ačiu už atsilankimą.

— bus labai malonu su rochesteriečiais susitikti. — Kita savaitė, seredoje, pėnyčioje ir subatoje pripuola Bertaininiai Pasninkai. Tose dienose netik reikia pasninkauti, bet reikia taipgi pasimelsti už klierikus seminarijoje, kad išeitų gerais kunigais, uoliais dvasios vadais.

— Daug sautsaidiečių šią savaitę dalyvauja 40 valandų atlyduose ŠS. Petro ir Povilo bažnyčioje, Homestead, Pa. Ten mačiau ir mūsų kleboną kun. Kazėną.

— Kadangi pereitos savaitės piknikas Adomo sode ir "Labor Day" rengimas, o South Side, savo svečai-

nėje, labai gerai nusisekė, tai dabar eina šnektos, kad artimiausioje ateityje mūsų tretininkai ir tretininkės mitingauja, kad ką nors surengti ir prie bažnyčios atnaujinimo bent kiek prisidėti. Tai labai gražus butų sumanymas. Taip pat ir moterys nuo Soho figeriuoja ką nors netikėto suruošti. O jos moka — joms nereikia nei saugoti nei mokyti, kaip jos kas sumano, tai išeina "real fine." Pasitikima, kad iš tų šnektų ir figerių kas nors išeis. Dabar oras jau atvėsta, tai kaip tik smagu svečainėje paruošti kokius smačius pasilinksminimus, ar "veselijas." Tokie parengimai labai mus suartina, su pažindina, labiau susidraugaujame, na ir daugiau ką nors nuveikiame, ar tai katalikiškame veikime, ar tai dėl Lietuvos reikalų.

Iki šiol visiems parengimams vadovavo parapijos komitetas. Dabar butų gerai, kad draugijos ką nors sumanytų, o komitetas ir vargonininkas neatsisakys prigelbėti gerame sumanyme. Tretininkai apie tai pagalvokite, nes jau rodos bus netolimoje ateityje susirinkimas — pasvarstykite jame, na ir imkitės už darbo.

Mano sumanymu, tretininkų pasidarbavimu, turėtų, kai kurias statulas bažnyčioje atnaujinti, kaip dabar atnaujinama visa bažnyčia. Bažnyčios atnaujinimo darbas visu smarkumu eina pirmyn. Tik dar trūksta pinigų, kad visą darbą apmokėtai, kaip tik bus užbaigta.

Mano Įspudis Apie Mokslo Metų Pradžią Šv. Kazimiero Mokykloje

Pereitą sekmadienį, dalyvaudamas šventose mišiose, šv. Kazimiero parapijoje, girdejau pastabą apie katalikišką mokslo. Gerbiamas Klebonas pabrėžė reikalingumą mokslo vaikams, kad geri katalikai tėvai, suprasdami vertę katalikiško auklėjimo, siųstų vaikus, kaip tikslai į tokią įstaigą kur išlavins protą ir sielą.

Suprantamas dalykas vieša arba public mokykla tik šia arba pusė žmogaus, bet katalikiškas auklėjimas įskiepia tikėjimą jaunuomenei, kurie bus ateities tikri katalikai ir piliečiai, tarnaudami Dievui ir tėvynei. Gerbiamas kunigas Kazėnas taipogi pabrėžė tėvelius, kurie nesupranta pilno reikšmingumą katalikiško mokslo.

Mūsų vargdieniai tėvai paaukojo sunkiai uždirbtus pinigus, įkurę mokyklą todėl vaikai turi įvertinti tas aukas ir pasisemti katalikiško mokslo.

Tėvai turėtų su džiaugsmu siųsti savo vaikus į katalikišką įstaigą, kad vaikai užaugtų gerais katalikais. Daug yra jaunimo kurie ištaivinti tik prote bet tikėjimo mažai arba visai neturi, tokie pusiau auklėti atneša tik gėdą žmonijai.

Per mažai yra katalikiško mokslo, šiandien pasaulio įvykiai parodo trukumą išarmotos. Dienos metu, mokina jį nešti karabiną, eiti pulkė ir t. t.

Valgis namie gardesnis, bet kariuomenėj drutesnis. Žiburiai užgesinami dešimtą valandą vakaro. Galutinai jis sako, kad kariuomenės gyvenimas sveikesnis, netik kunui, bet ir dvasiai — visi tenai noriai poteriauja.

Baltrus

Apie Musų Klierikus

Šią savaitę, ketverge, išvažiavo atgal į Šv. Vincento Seminariją mūsų du klierikai: Bronius Radis ir Juozas Girdis. Apie Girdį, jus žinote, jam dar yra du metai mokslo. Apie Radį aš jums šį tą papasakosiu. Jo gimtinė yra Minersville, Pa., tai yra Philadelphijos dioclezijoje. Kadangi jis mokinasi mūsų dioclezijoje, tai jis ir bus mūsų dioclezijos kunigas.

Išventinimas įvyks už metų, tai yra ateinantį birželį. Dabar jis jau subdiakonas, o kaip ant Kalėdų parvažiuos tai bus jau diakonas. Kadangi jis po išventinimų taps vikaru mūsų parapijoje, tad jau dabar jis prieglaudą pas mus pradeda rasti.

Prieš išvažiavimą į seminariją, jis buvo pas mumis penkias dienas. Per tą laiką jis čia prie altoriaus tarnavo, perėjo mūsų mokyklą, kuri jam labai patiko ir parašė keletą žodžių del Pittsburgho Žinių.

Ablamukas

Mano Įspudis Apie Mokslo Metų Pradžią Šv. Kazimiero Mokykloje

Pereitą sekmadienį, dalyvaudamas šventose mišiose, šv. Kazimiero parapijoje, girdejau pastabą apie katalikišką mokslo. Gerbiamas Klebonas pabrėžė reikalingumą mokslo vaikams, kad geri katalikai tėvai, suprasdami vertę katalikiško auklėjimo, siųstų vaikus, kaip tikslai į tokią įstaigą kur išlavins protą ir sielą.

Suprantamas dalykas vieša arba public mokykla tik šia arba pusė žmogaus, bet katalikiškas auklėjimas įskiepia tikėjimą jaunuomenei, kurie bus ateities tikri katalikai ir piliečiai, tarnaudami Dievui ir tėvynei. Gerbiamas kunigas Kazėnas taipogi pabrėžė tėvelius, kurie nesupranta pilno reikšmingumą katalikiško mokslo.

Mūsų vargdieniai tėvai paaukojo sunkiai uždirbtus pinigus, įkurę mokyklą todėl vaikai turi įvertinti tas aukas ir pasisemti katalikiško mokslo.

Tėvai turėtų su džiaugsmu siųsti savo vaikus į katalikišką įstaigą, kad vaikai užaugtų gerais katalikais. Daug yra jaunimo kurie ištaivinti tik prote bet tikėjimo mažai arba visai neturi, tokie pusiau auklėti atneša tik gėdą žmonijai.

Per mažai yra katalikiško mokslo, šiandien pasaulio įvykiai parodo trukumą išarmotos. Dienos metu, mokina jį nešti karabiną, eiti pulkė ir t. t.

eiga yra išlavinti vaikus. Tai yra svarbi pareiga kurios katalikai tėvai negali įšvengti, nes Bažnyčios įsakymas verčia tėvus katalikus siųsti savo vaikus į katalikišką mokyklą.

Uterniko rytą, rugsėjo 8, mokslo metai prasidėjo su šventomis mišiomis. Visi vaikai anksti susirinko pradėti svarbų mokslo metą su Dievo pagelba.

Po Šventų Mišių studentai džiaugsmingai, šviesiais veidais ir smarkiu žingsniu žengė į mokyklą.

Seselės Prancišketės linksmam priėmė didelį būrelį mokinių, uoliai dirbdamos kad šis mokslo metas būtų pasekmingas. Tik tokiu būdu jos išleis į platų pasaulį išlavintus mokslis ir tikėjime studentus. Svečias

NORTH SIDE

Po atidarymo svečainės pas mus viskas aptilo. Ir mūsų Moterų Klubo moterėlės išsisi. Bet nenurimsta patylomis jau šnabžda ir tariasi, kad veiksį rudenyje. Tai veikliosios moterys visose apylinkėse. Juk jų, nekeno kito pastangomis, tap gražiai nusisekė svečainės atidarymo iškilmės. Apie jas dar ir šiandien tebekalba ne tik čia vietiniai savieji bet ir kitose kolonijose, kurie tik buvo tose iškilmėse. Vieningas darbas didelių darbų nuveikia. Mes didžiuliam, kad turime tokių veiklių moterėlių klubą ir linkime joms ištvėrmės, kad ir ateityje taip uoliai dirbūtų, parapijos naudai.

Pirmadienį rugsėjo 7 d. pasimirė a. a. Jonas Pečko, palaidotas iš mūsų bažnyčios, Šv. Vaitiekaus kapinėse, South Side. Laidotu vėse patarnavo Wenslovų Graborių Įstaigos vedėjas Adomas Marčulaitis.

— Šią savaitę klebonas važiavo į atlydus pas kun. Vasiliauską, Homestead, Pa., su dvasiška pagelba. Dabar mūsų klebonas yra visiškai pasveikęs ir visai gerai atrodė. Planuoja su seserimis apie visos darbuotės programą, kuri bus paskelbta ateinantį sekmadienį, rugsėjo 13 d. Kaip tai būtų gerai, kad nors tuo tarpu prasidėtų katekizacijos mokykla, o paskui virstų į pradinę mokyklą. BUS.

HOMESTEAD PA

Šią savaitę Dėdė labai užimtas, nes pas mus 40 valandų atlydai. Tai vienatinė proga kuo daugiausiai pasikalbėti su Dievuliu. Todel ir su žiniomis nėra kada užsiimti. Nuolat vaikštau į bažnyčią a. ruoti Viešpatį Jėzų, Švč. Sakramente. A. par Dėdės labai daug adoruotojų ateina dienos laike. Rytais ir vakarais pamokslus sako kun. Yonkus dominikonas. Labai malonu pasiklausti, nes labai gražią lietuvišką kalbą vartoja ir jo pamokslai labai pamokinantai ir turiningi. Ačiu mūsų kle-

bonui, kad jį pakvietė. Jo šventų pamokinių ilgai ne pamiršime.

Taipgi daug kunigų buna rytais ir vakarais klauso iš pažinčių ir atlieka įvairias pamaldas. Mačiau ir anas našlės, kurios pereitą Gavėnią buvo prie Dėdės prisikalbusios, ateina ant visų pamaldų. Gal po šių atlydų ir jos "pasiprovys."

Ačiu Dievui, kad laike 40-kės pasitaikė labai gražus oras. Tat ir Dėdė gali smarkiau pabėgioti, nes kaip oras gražus ir sausas, tai "ramatizmas" taip nevalgina. Tik Dėdė nesupranta, kas ten atsitiko su mūsų sodalietaimis, kad jos nebesapirodo procesijose. Nors tiesa mokyklos vaikučiai dalyvavo procesijoje mūsų sesučių gražiai išmokyti, bet būtų buvę gana vietos ir sodalietaims pasirodyti. Kitose parapijose, kaip girdėjau skaitlingai sodalietais procesijose dalyvauja. Mergaitės glauskitės į globą Panelės Švč. Marijos ypač šiais laikais pamaldumas butinai reikalingas.

Po atlydų mūsų klierikas subdiakonas Edvardas Boley išvažiavo į Šv. Vincento seminariją baigti mokslo. Į kunigus bus išventintas kitą metą birželio mėnesyje. Beabejo primicijos bus mūsų bažnyčioje. Kun. Edvardas Boley čia gimęs ir čia augęs. Dieve duok, kad ir Dėdė sulauktų tų iškilmių. DEDE

DONORA. PA.

Kitur vasaros metu, tai parapijų darbuotė piknikuose, sodose, daržuose ir t. t. Pas mus gi ši meta vasaros metu nieko nebuvo. Bet už tai atvėsus orui mūsų moterėlės jau šnekučiuojasi, ką veiksį rudenį ir žiemą. Ir mūsų Didž. Gerb. klebonas pereitą sekmadienį užsiminė ir ragino, kad ką nors pradėtų veikti. Donoros moterėlės yra per darbščios, kad susidėjusios rankas nieko neveiktų. Pasitikima, kad artimoje ateityje susieis į krūvą pasitarti kibs į darbą, kaip kad jau nekarta jos yra pasirodžiusios ir nemažai pasidaravusios parapijos naudai, sukeldamos nemažą sumą pinigų. Musų gi klebonas niekad neatsisako prisidėti prie bet kokios nauingos darbuotės. Jis visados kruta, tai ši, tai tą, gerina, tai apie bažnyčią, tai apie kleboniją ir t. t.

Dabar pas mus darbai labai gerai eina, tat bet kokiai darbuotei sunkumo nebutų. Todelei reikia, kad kas pradėtų. Todelei moterėlės pasijudinkite. Jus ir be vyrų "žemę pajudinsite," o vyrai pamatę jus darbuotę ir jie nepasiduos, ir juose pakils geresnis upas. Tat visi į darbą, o mūsų parapija su darbščių klebonu kun. Sadausku gyvuos, kaip gyvavo. Nepasiduokim iki paskutiniųjų.

Užsikirtęs Žemaitis

PIRK KARO BONUS SU TAUPYSI MUSŲ KAREIVIŲ KRAUJĄ.

TEVŲ PRANCIŠKONŲ REKOLEKCIJOS IR MISIJOS 1942 M.

CHICAGO, ILL. — Švč. P. Marijos Gimimo par., Šilavos oktava, rugsėjo 7 - 15 d., T. Justinas Vaškys.

WATERBURY, CONN. — Sv. Juozapo par., Sv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 8 17 d., T. Juvenalis Liauba.

SIOX CITY, IOWA — Sv. Kazimiero par., rugsėjo 21 - 27 d., T. J. Vaškys.

PHILADELPHIA, PA. — Sv. Kazimiero par., Sv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 25 - spalį 4 d., T. J. Vaškys.

SO. BOSTON, MASS. — Sv. Petro par., spalį 5 - 18 d., T. Justinas Vaškys ir T. Juvenalis Liauba.

ANSONIA, CONN. — Sv. Antano par., spalį 5 - 11 d., T. Juvenalis Liauba.

NEW BRITAIN, CONN. — Sv. Andriejaus par., spalį 18 - 20 d., T. Justinas Vaškys.

KINGSTON, PA. — Švenč. Panos Marijos par., Iapkričio 9 - 15 d., T. J. Vaškys.

CHICAGO, ILL. — Švč.

Panelės Marijos Nekalto Prasiidėjimo par., Švč. P. Marijos Nekalto Prasiidėjimo novėna ir misijos, lapkričio 29 - gruodžio 8 d., T. J. Vaškys.

CHICAGO, ILL. — Šv. Kryžiaus par., gruodžio 13 - 20 d., T. Justinas Vaškys ir T. Juvenalis Liauba.

KEWANŪE, ILL. — Sv. Antano par., gruodžio 21 - 2 d., T. Juvenalis Liauba. FRANCISCAN FATHER 310 Orhard St. Pittsburgh, Pa.

PADAUGĖJO SKAICIUS SERGANČIŲ PROTO LIGOMIS

Padaugėjo skaičius sergančių proto ligomis Illinois valstijoje, praneša Rudney F. Brandos, Illinois valstijos gerovės direktorius.

Praeityje į valstijos ligonines proto ligomis sergančiams buvo priimama po 6 procentus kasdien. Tam tikras skaičius kitų pacientų budavo paleidžiama iš ligoninių.

Pastaruoju betgi laiku civilijų sergančių proto ligomis ir paimtų armijon vyrų, sergančių tokomis ligomis, skaičius žymiai pašoko aukštyn. Dabar tenka priimti tokių ligonų į Illinois valstijos ligonines po 29 kasdien.

LIETUVIŠKA BUČERNĖ IR GROSERNĖ
JOHN'S MEAT MARKET
SAVININKAS JONAS GRĖBLIUNAS
Kasdien šviežus maistas ir pirmos rūšies prekės. Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
CORNER (KAMPAS) 16 and McCLURE AVENUE
TEL. HO. 2589 HOMESTEAD, PA.

LIETUVIŠKA KAVINĖ IR RESTORANAS
FIFTH AVENUE CAFE
SAVININKAS JOHN JEZNIS
Skanus gėrimai ir šviežus valgiai. Priimame užsakymus banketams, vestuvėms, sukaktuvėms, vakarienėms, del 350 žmonių iš karto.
FIFTH AVENUE AT FRANKSTOWN
TEL. EM. 9858 PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA BUČERNĖ IR GROSERNĖ
STANLEY'S QUALITY MARKET
STANLEY SIMONAVIČIUS, Savin.
Pirmos rūšies prekės, švariai užlaikomos ir daug pigiau kaip kitur
Tel. Hemlock 1328
2100 CARSON ST. PITTSBURGH, PA. S.S.

A.L. WENSLOVAS LIETUVIS GRABORIUS
Laisniuotas Laidotuvių Direktorius. Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą
Tel. Hemlock 0203
2128 CARSON ST. PITTSBURGH, PA.

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ
Krautuvė - Groceries and Meats
ADOLFAS PALECKIS, Savinin.
Sąžiningas ir greitas patarnavimas, šviežios pirmos rūšies prekės
Tel. Federal 1087
401 Stadium St. Pittsburgh, Pa., Esplen

"RIVERSIDE"
LUNCH and GRILL
Savin. Pranciška Vitkauskienė
Kasdien švieži žuvis, geri gėrimai ir skanus valgiai Atsilankykite ir įsitikinsite
3337 W. Carson St. Pittsburgh, Pa., Esplen

Smetona Vėl Pradėjo Naują Šmeižtų Kampaniją

Nuo pat p. Smetonos atvažiavimo į Ameriką, mūsų tautininkai energingai įtikinėjo visuomenę, kad priešiniams Smetonai yra kenksmingas Lietuvos gelbėjimo reikalams. Del visiems žinomų priežasčių didelė dauguma lietuvių visuomenės Amerikoje nusigrėžė nuo p. Smetonos ir nesutiko prisimti jo vadovybės Lietuvos gelbėjimo reikaluose.

Demokratinės Amerikos lietuvių katalikų ir socialistų srovės, nežiurint į ideologinius tų srovių skirtumus Lietuvos gelbėjimo klau simuose surado bendrą kalbą ir rezultate tos politinės santarvės atsirado naudingos Lietuvai organizacijos, kaip Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Tautinė Taryba.

Po tokio visuomenės persigrupavimo lietuvių patriotai buvo įsitikinę, kad p. Smetona nusilenks visuomenės daugumos valiai ir jei nerems aukščiau minėtų tarybų darbo, tai bent nekludys joms veikti.

Deja, p. Smetona pasirodė didesnis savimylis, negu daugelis manė ir neatsižvelgdamas į Lietuvos reikalų jautrumą, pradėjo šmeižtų ir įtarinėjimų akciją prieš visus jam nepatinkamus asmenis.

Kiek anksčiau, visoje eilėje straipsnių "Dirvoje", p. Smetona pylė purvus ant galvų socialistų veikėjų, visai juos išniekindamas ir apšmeiždamas.

Štai "Dirvos" 35 Nr. p. A. Smetona, pasislėpęs po slapyvardžiu "Jonas Šilėnas" išlieja tulžį ant Lietuvių Kunigų Amerikoje ir kaikiurių pasauliečių veikėjų. Charakteringa, kad po visais tais purvinais straipsniais "Dirvoje", kurių autoriais buvo tik Antanas ir Julius Smetonai, niekur jie nedrįso pasirašyti savo tikros pavardės, bet tik slapyvardes, kaip tai "A. Daugminas", "A. D.", "J. Mažrimas" ir pagaliau dabar "Jonas Šilėnas."

Jeigu jusų ginama byla p. p. Smetonai yra švari ir polemikos tikslai praktišni, tai ko jus bijote padėti savo pavardžių po tais straipsniais.

Slėpdamiesi po slapyvardėmis tik parodote, kad jus ginate nešvarią bylą, kurioje yra tamsių vietų, kurių jus nenorite pridengti savo tikrais vardais.

Gerai supranta p. Smetona, kad ginimas buvusios diktatorinės valdymo sistemos Lietuvoje nėra lengvas dalykas, todėl bevelija apginimo darbą varyti pasislėpęs po svetimu vardu.

Nieko nebutų galima prikišti p. A. Smetonai, jeigu jis užsiimtų tik baltinimu savo įsteigtos ir per 13-ka metų pratikuotos Lietuvoje diktatorijos.

Jau tokia žmogaus prigimtis, kad kiekvienas savo kurinį aukština ir stengiasi savo veiksmus išteisinti. Bet p. A. Smetona, kaip senas ir

patyręs žurnalistas ir redaktorius, žino, kad lengviausia priešą spaudoje "sumušti", tai jį patį užtakuoti ir priversti teisintis.

Štai pavyzdys polemikos, kurią p. A. Smetona vartoja savo raštuose "Dirvos" 35 Nr., straipsnyje "Kunigų ir Bedievių... Sajunga" p. A. Smetona tokiais žodžiais kalba apie savo priešus:

"Amerikos Lietuvių katalikų visiški vadai yra kunigai; jie tvarko visą katalikų organizaciją, jie savo rankose turi pinigus, kuriais remiama taip vadinamoji katalikiškoji spauda ir akcija. Užtat už viską kas tilpsta katalikų spaudoje ar pasakojama katalikiškųjų "veikėjų," yra daugiau ar mažiau atsakomingi kunigai, pirmoje eilėje Kunigų Vienybė ir Tėvai Marijonai. Jeigu jie kitą kartą ir vengia išeiti viešumon, bet labai mėgsta stovėti už kokio pp. Pakšto, Vileišio ar Gabaliausko pečių, tai gal delto kad jie mano jog dalyvauti svetimoje nuodėmėje yra mažesnė nuodėmė padaryti, — jei ne Dievo tai bent žmonių akyse.

Kad tokie moraliniai bankrotai kaip Grigaitis ar Januškis savo laikraščiuose pripildo melo šmeižtų ir netiesos, gal ir nestebėtina; ko gi kito iš jų begalėtum sulaukti, juk neveltui jie išėjo Rusų nihilistiniai - bolševikišką mokyklą. Bet kad tų šmeižtų ir melo dalį kartoja katalikiškoji spauda, ta pati spauda kuri saldiškai gėdančių davatkėlių platinama prie bažnyčių su kunigų pritarimu ir užgyrimu (suprask tik kokio peno dvasiai siuloma!), tai štai jau ne visai taip moraliu. Štai Grigaičio laikraštis įdėjo ilgenį straipsnį, kuriame be kitų pludimų tautininkams ir A. Smetonai, įdėtas ir toks perlas kaip sulyginimas Paleckio su Prezidentu Smetona. Kas ne kas, o kunigų naujai pateptas veikėjas Gabaliauskas ima ir persispausdina tą straipsnį savo laikraštyje."

Visas tas Smetonos "pamokslas" kunigams ir išlieta rustybė ant Gabaliausko vien delte, kad "Lietuvių Žiniose" savo laiku buvo per spausdintas iš "Naujienu" straipsnis apie p. Smetonos praeities klaidas. Taip rusitaudamas p. A. Smetona parodo savo išdidumą ir pui-kybę, turbūt užmiršęs, kad čia Amerika, kur veikia spaudos ir žodžio laisvė, kur kiekvieno žmogaus dargas gali būti kritikuojamas.

Toliau tame pat "Dirvos" straipsnyje kalbėdamas p. A. Smetona apie savo pabėgimą iš Lietuvos jau visai nebesivaldo ir papilia visą statinę purvų tiesiai ant Lietuvos katalikų veikėjų ir mano galvos, manydamas, kad kitus apipurvinęs pats išliks baltas ir skaistus.

Štai kaip p. Smetona paporino:

"Prieš kurį laiką, o kartais dar ir dabar, katalikiškai - cecilikiškoje spaudoje buvo labai mėgiama akcentuoti kad, girdi, Smetona pavojaus momentu pabėgo iš Lie-

tuvos.

Tuo išvykimu net kai kurie partine aistra apsvaigę katalikai ir cecilikai buvo labai patenkinti. Jie, mat, vargšeliai, tikėjosi kad, Smetonai pasišalinus ir tuo būdu rimčiausiai kliučiai jiems patiems į valdžią įkopti išnykus, patys galiausiai paragaus tos taip išsvajotos, taip išsapnuotos valdžios, tegu šnuodegiavimo saldiežuvavimo bolševikams kaštu. Na, imkim kad ir tą patį Gabaliauską. Kitus kaltindamas pabėgimu iš Lietuvos, pats ilgiau tie šimtai kunigų, kurie buvo valdžios nubausti už neva "kurstymą visuomenės" kaži liudija apie Smetonos valdžią. Nejaugi tai reiškia "pritarimą" ir "kooperavimą," Smetonos pasigirimas, kad vienas kitas Lietuvoje, tautininkams prielankus kunigas jį įsileido į bažnyčią su tam tikra iškilme, dar nėra joks įrodymas, kad Lietuvos kunigija pritarė Smetonos politikai.

Tukstanciai faktų kalba už tai kad 99% Lietuvos Kunigų buvo priešingi Smetonos smurto režimui.

1927 metais Smetonai lankant kraštą, norėdamas pasirodyti maldingu ir katalikams prielankiu, kiekvienoje parapijoje stengėsi nueiti į bažnyčią. Dauguma kunigų žinodami Smetonos fariziejiškumą vengė jį net į bažnyčias įsileisti. Pav. kada Smetona lankydamas

Jie eina išvieno politinės aistros apsvaiginti. "Geriau bolševikai, o ne tautininkai," — kalbėjo fanatingi katalikų veikėjai bolševikams besiveržinat Lietuvon 1940 metais. Maždau tas pats šukis, graži Lietuvos gelbėjimo obalsų pridengtas, šandien tebegyvuoja Amerikos Lietuvių socialistiškai - katalikiškoje ašyje. "Bent kas geriau negu tautininkai ir A. Smetona". Štai iš kur tautininkų ir A. Smetonos juodinimai katalikiškai - socialistiškoje spaudoje ir mitinguos."

Ar negėda Smetonai taip baisiai šmeižti Lietuvos katalikus veikėjus. Jei Smetona dar turi nors kiek sąžinės tegul jis viešai pasako, kur kada ir koks katalikų veikėjas kalbėjo, kad "geriau bolševikai, o ne tautininkai." Jei Smetona to neįrodys laikysiu jį begėdiškiausiu Lietuvos katalikų veikėju, kurie pirmutiniai pasipriešino bolševikų invazijai ir didvyriškai nuėjo į kalėjimus, šmeižiku.

Kas del priekaištų daromų man asmeniškai, tai tik tiek galiu pasakyti, kad nuo pradžios iki galo jie yra niekas daugiau, kaip eilinis Smetonos šmeižtas. Pirmiausia aš legaliai, pro tekicijoje Amerikos konsulo, išvažiavau iš Lietuvos, todėl man nebuvo reikalo bėgti, antra, aš niekad nepataikavau ir nesilankščiau bolševikams, kaip nepataikavau ir nesilankščiau Smetonos režimui, kuris bolševikiškais metodais persekiojo ir spaudė demokratiško nusistatymo žmones, jų tarpe ir mane.

Taipgi neturi jokio pamato Smetonos priekaištai Lie-

tuvos kunigijai. Smetonos diktatorijos metu lietuvių kunigija tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje visad protestavo prieš smurtą, kuris buvo tai komas katalikiškoms draugijoms bei pavieniams veikėjams. Tegul atsimena Smetona kiek protestų iš Amerikos kunigų jis yra gavęs 1927 - 1940 metų laikotarpyje, tegul suskaito Lietuvos Vyskupų Ganytojiškų raštus, paskelbtus Lietuvos bažnyčiose, kuriuose protestuojama prieš Smetonos valdžios "darbelius." Pagaliau tie šimtai kunigų, kurie buvo valdžios nubausti už neva "kurstymą visuomenės" kaži liudija apie Smetonos valdžią.

Nejaugi tai reiškia "pritarimą" ir "kooperavimą," Smetonos pasigirimas, kad vienas kitas Lietuvoje, tautininkams prielankus kunigas jį įsileido į bažnyčią su tam tikra iškilme, dar nėra joks įrodymas, kad Lietuvos kunigija pritarė Smetonos politikai.

Tukstanciai faktų kalba už tai kad 99% Lietuvos Kunigų buvo priešingi Smetonos smurto režimui.

1927 metais Smetonai lankant kraštą, norėdamas pasirodyti maldingu ir katalikams prielankiu, kiekvienoje parapijoje stengėsi nueiti į bažnyčią. Dauguma kunigų žinodami Smetonos fariziejiškumą vengė jį net į bažnyčias įsileisti. Pav. kada Smetona lankydamas

Telšius norėjo aplankyti katedrą, tai rado katedros duris uždarytas, tas pat buvo Joniškyje, Sialiuose, Panevėžyje ir daugelyje kitų Lietuvos bažnyčių.

Tikrai geras akis turi Smetona, jei po viso šito, dar turi drąsos dabar Amerikoje girtis Lietuvos kunigų "prielankumu" ir priekaištauti Amerikos lietuviams kunigams, del jų dabartinio neprielankumo.

Ką Lietuvoje pasėjai, tą Amerikoje p. Smetona ir piauni. Todėl bereikalo į visas puses purvais taifkiais ir nekaltus žmones šmeiži, pats budamas kaltas del tos padėties kuri dabar pasidarė Amerikoje Tamstai čia atvykus.

Jeigu dar nors kiek patriotizmo yra Tamstos širdyje, tai nustok polemizavęs spaudoje, nes kad ir gudriausiais polemikos raštais savęs neįšteisinsi ir savo režimo neįšbaltinsi.

S. Gabaliauskas.

YOUNGSTOWN. O.

Pereitą pirmadienį, rugsėjo 7 dieną ((Labor Day), lietuvių šv. Pranciškaus parapija, Whippoorwille grove surengė savo metinį pikniką — 8-tą "Lietuvių Dieną." Šimet žmonių skaičium tasmetinis yougstowniečių piknikas buvo mažesnis, nes dauguma žmonių Labor Day turėjo dirbti, bet savo pasek-

mėmis atrodė bus gana geras. Nors nedidelė Youngstowno lietuvių kolonija, bet gana vieninga, nes į savo metinį pikniką susirinko beveik visi lietuviai. Kiti atskubėjo tiesiai iš dirbtuvių, bet pasistengė pributi. Atvyko nemažas burys, apie 10 mašinų, clevelandiečių ir visų mažų apylinkės miestelių lietuvių. Taip, kad į pabaigą pikniko susidarė jau gana gražus burys publikos.

Jaunimas gražiai linkminosi specialiai įrengtoje aikštėje, gryname ore, griežiant orkestrui, o vyresnieji sustoję prie barų vaišinosi ir šnekučiavosi.

Programoje buvo įvairių pamarginimų, kaip vaikų ir merginų lenktynės, cigarų rukumų lenktynės ir įvairių dovanų paskirstymas.

Prieš pat pikniko pabaigą, atvyko tiesiai iš New Yorko buvęs parapijos klebonas kun. K. Petreikis — karo kapeliono uniformoje. Būriai žmonių apstoję sveikino buvusį savo kleboną ir linkėjo sveikam sugrįžti iš karo tarnybos.

Piknike buvo tikrai pavyzdinga tvarka, nes visas išanksto numatyta ir paruošta. Vis tai nuopelnas dabartinio šv. Pranciškaus parapijos klebono kun. T. Sofranec, kuris visą savo energiją dėjo ir nesigailėjo darbo, kol viską pavyzdingai pri-

Klebonui nuosirdinai kininkavo visas burys šėčių parapijiečių, jų labai didelis burys jaunimo jų tėvelių, kurie su patarnavo pikniko sveikinti.

Pabuvojęs youngstowniečių tarpe ir pamatęs jų nybę, gražų susikūrimą bei klebono ir žmonių štumą, gali įsitikinti, kad nedidelė parapija, jei yra kras noras ir pasiryžusi gali gražiai gyvuoti.

Garbė youngstowniečių ir uoliam vadui gerbiamam T. Sofranec, kad jie su pergalėti visus kliūtis ir laiko gyvybę nedidelė lietuvių parapijos Youngstowne.

DEL JUNGŲNYŲ TARTYVYRIAUSIO KARO VADU Washington, liepos 21 Daugelis mano, jog Jungtinių Tautų saugumą reikalingas vyriausiasis vadas. Tačiau vado kaimas išspręsti nėra lengva.

Amerikoje vyrauja nuomonė, kad karo vadovų goms geriausia tiktų George C. Marshall, Jungtinių Valstybių armijos bo viršininkas.

Anglijoj į tai nelabai palankiai į tai žiūrima. Vnas laikraštis tiesiai pake, kad Amerikos generalitkras yra labai gabus, tačiau tų gabumų dar nepatdėro karo lauke. Manoma, kad rusai nėra palankus Amerikos dovybel.

Karo Reikalais Užkimštos Telefono Linijos

SAVE CALLS FOR

SEKANT SEKANČIUS PATARIMUS

Nesaukit didesniu miestu be absoliucio reikalo. Planuokit kalba, kad ji butu trumpa. Kiek galint saukit numerį, o ne asmeni. Nesisvečiuokit telefonu. Kalbekit trumpai ir esaneiu reikalui. Ziurekit kad taip darytu ir kiti seimos nariai, ypatingai vaikai.

Su karo reikalais užkimštomis telefonu linijomis, yra mūsų visų reikalu kooperuoti siekiant pergalės. Mūsų noru yra visus patenkinti įrengiant daugiau linijų ir suteikt daugiau patarnavimų, bet esant trukumui materijolo to padaryti negalima. Tikimės, kad mes galime pasitikėti ant jus pagalbos paskubinti Amerikos siekimą prie Pergalės.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO. TUNE IN "THE TELEPHONE HOUR" EVERY MONDAY AT 9 P. M. OVER WTAM, WLW AND WSPD

Cražios ir Mielos Lietuvos Sostinės Vilniaus Apylinkės

(Tęsinys)

Is upių pažymėtina dalis... 1432. XII 8 d. čia įvyko kau...

GYVENTOJAI

Apie gyventojų tautybę, supranta, tikrąja prasme, negali būti jokių abejonų per 90% yra lietuviai...

gerausius Rytų Lietuvoje arklus. Mieste puošni dvibokštė kažnyčia, hidroelektrinė ir keletas naujų pastatų.

Alšėnai už 18 km. į pietus nuo Ašmenos. Šiuo metu apšuręs miestelis tačiau senovėje plačiai garsėjo kaip kungaikštystės sostinė su dviem pilim.

Krėva (arba Krėvė) yra už 29 km. nuo Ašmenos į rytus. Tai irgi skurdus miesteliukštis. Tačiau tais laikais, kai jis vaidino Lietuvos gyvenime svarbų vaidmenį, buvo plačiai garsus savo didinga pilim.

Raudonojo Kryžiaus Darbuotėje Gali Dalyvauti ir Nepiliečiai

Nepiliečiai, kurie yra gyventojai Šov. Valstijų, gali dalyvauti beveik visuose Raudonojo Kryžiaus savanorių veikimuose, kaip rezultatas naujų patvarkymų, kuriuos vyriausiasis Amerikos Raudonojo Kryžiaus štabas paskelbė.

si nepiliečiai, kurių patarnavimas reikalingas ir apie jų lojalumą nēr klausimo, gali savanoriai tarnauti Raudonajam Kryžiui.

Paskelbdamas tą pranešimą, Raudonojo Kryžiaus pirmininkas, Norman J. Davis, kreipė dėmesį į faktą, kad didelis skaitliūs nepiliečių Šov. Valstijose, kurie yra ištikimi ir lojalūs šiai...

Nauji patvarkymai nepiliečiams Raudonojo Kryžiaus darbuotėje yra: 1. Amerikos Raudonasis Kryžius rimtai svarstė nepiliečių dalyvavimą jo karo darbuotėje.

2. Bet, kaslink savanorių, kurie nori dalyvauti ir kurių patarnavimas reikalingas, išskyrimai daromi atsitiktinai (a) tautiečių Šov. Tautų ir draugingų Amerikos Respublikų, ir (b) visų kitų ateivių, kurie priklauso...

3. Asmenys sekamuose Volunteer Special Service, kurie tiesiog surišti su ginkluotoms turimi turimi piliečiais Šov. Valstijų, bet Raudonojo Kryžiaus skyriai, pagal savo nuožiūrą, savo atsakomybe, gali autorizuoti išskyrus atsitiktinai tautiečių Šov. Tautų ir draugingų Amerikos respublikų, ir visų kitų ateivių, kurie priklauso...

Volunteers Special Service yra: A. Motorinis Korpusas. B. Ligoninių ir Poilsio Korpusas. C. "Canteen" Korpusas.

D. Namų Patarnavimo Korpusas.

E. Nariai bet kurios tarnybos, kuriems skiriamos pareigos tiesiog surištos su ginkluotomis jėgomis.

Nepriklausoma Lietuva - Gyvybinis Lenkijos Reikalas

Londonė išenantis "The Nineteenth Century and After" birželio mėnesio veda majame "Great Britain, France and the Balance of Power" tarp kita rašo:

"Rusų deportavimai ir žudymai Lenkijoje ir Pabaltės valstybėse buvo padaryti socialiniais ir politiniais sumetimais. Jie deportavo lenkus ne kaip lenkus, bet kaip naivius apsišvietusios klasės, kurie galėjo tiktai politiniam vadovavimui. Vilnijoje, Rytų Galicijoje ir Estijoje terorizavo ir žudė rašytojus, advokatus, politikus ir beveik visus, kas lošė svarbesnę rolę tautiniam gyvenime..."

Ypatingai svarbu, kad Didžioji Britanija nedarytų jokių koncesijų, kurios yra esminės pergale prieš vokiečius Rytų Europoje. Tai taikintina dargi trims Pabaltės valstybėms: Estijai, Latvijai ir Lietuvai. Daug tiesioginio ir netiesioginio argumentavimo vyksta tikintini Britų Vyriausybę pripažinti de jure rusų soveneritetose valstybėse.

Kiek vėliau dar atsikankė Kačiuliai, Šeputai ir Aukštikalniai.

Pas P. Miknius lankėsi klierikas Jonas Valantiejus. Pasisvečiavęs ir apžiūrėjęs Detroito žymesnes vietas, išvyko į Marijos Kalnelius tęsti savo garbingo mokslo. Jo mamytė P. Valantejenė yra žymi sąjungietė, buvusi kadaise Centro Pirmininkė.

K. ŠTAUPAS NAMŲ POPIERUOTOJAS Jiegu tavo namas ar kambariai reikia padabinti šaukmuilberry 0744 K. ŠTAUPA 14602 THAMES AVE

kad Sudėtų kraštas nepaliktu Vokietijos teritorijos dalimi.

O koks Baltijos jūros ateities statusas? Ar viešpatavimas joje turi atitekti Lenkijai, Rusijai, ar Vokietijai? Ar reikalinga jėgų pusiau svyra Baltijoje be Vokietijos? Antroji alternatyva aiškia primtinesnė. Bet tai yra galima, jei netik Rusija ir Lenkija, bet visos Baltijos valstybės dalyvaus su Didžiąja Britanija palaikyti pusiausvyrai.

Kai ateis laikas derėtis dėl bendros taikos, kompromisai bus reikalingi. Ypatingai Rytų Europoje daug ir, iš tikrųjų, daugiausia priklausys nuo to, kokia galia ten vietoje vyraus, nors yra galima, kad visos kariaujančios šalys bus tiek nusilpusios, kad nekariaujančios valstybės turės daug ką pasakyti. Vidurinė zona negali egzistuoti, nežiurint glaudumo, konflikte su Vokietija ir Rusija. Ji turi pasirinkti tarp tų dviejų ir nėra abejonės, koks tas pasirinkimas turėtų būti. Ji turi, vengdama kiek galimo konflikto su Vokietija, palikti geruose santykiuose arba gal dargi pusiau sąjungininko sąlygose su Rusija. Bet tokia sąlyga suponuoja viską tų Vidurinės Zonos valstybių nepriklausomybę, Pabaltės valstybes imtinai".

DETROIT, MICH.

Kiselių Dukrelės Kriksstys

Pakrikštyta Antano ir Mortos Kiselių dukrelė, vardais Elzbieta - Luiza. Krikssti tėvais buvo Jieva Bernatonis ir Jonas Knežis. Pokilyje buvo daug svečių, jų tarpe ir gerb. kun. I. Boreišis, šv. Antano par. klebonas. Laikė pietų R. Miknie, Moterų S-gos 64 kp. pirm. pratarė kelis žodžius ir pakvienė linkėjimus ilreikšti kun. I. Boreiši. Vėliau savo linkėjimus sudėjo sekan tieji asmenys:

Kuma Jieva Bernotienė, kumas Jonas Knežis, V. Stapulionienė, V. Marzietė, M. Kasevičienė, Moterų S-gos 54 kp. pirm. ir galop patys namų šeimininkai tarė žodį dėkodami svečiams už linkėjimus.

Kiek vėliau dar atsikankė Kačiuliai, Šeputai ir Aukštikalniai.

Pas P. Miknius lankėsi klierikas Jonas Valantiejus. Pasisvečiavęs ir apžiūrėjęs Detroito žymesnes vietas, išvyko į Marijos Kalnelius tęsti savo garbingo mokslo. Jo mamytė P. Valantejenė yra žymi sąjungietė, buvusi kadaise Centro Pirmininkė.

—Ona Rimienė, vakacijas praleisti, išvyko pas savo tėvelius p. p. Žigū, į Vandergrift, Pa. V. S.

RUSAI NEPATENKINTI SAJUNGININKAIS

Londonas, rugs. 8 — Vazinėdamas Maskvon ir besitardamas su Stalinu, Churchill sužinojo, kad rusai nepatenkinti sąjungininkais.

Rusai mano, kad britai ir amerikiečiai neparodė pakankamai pasiryžimo sovietų naštai sumažinti.

Pasikalbėjimas išblaškė nepasitikėjimą, sako Churchill, mums pavyko įrodyti, kad pulsime prieš patogiausiu momentu ir nesigailėsimė šiam reikalui aukų.

WASHINGTON, D.C. rugsėjo 8 d.—Darbo jėgos įstai ga prie Komisijos karo medžiagai gaminti "išaldė" vi-

sa mkaro metui kai kuriuos 12 vakarinių valstijų darbininus.

VINCAS DEBESIS

Pirmutinis Clevelando lėivis senų namų ir išplūsių kambarių Doktoras. Tad jei kurių kambariai liguisti — kreipkitės bas Vinca Debesi. Parenduoju sienų popieroms nuimti rašina. 7605 Star Ave. Tel. EX. 0417

GRAZI IR PATOGI LIETUVISKA UZEIGA BRIDGEVIEW CAFE VYNAS, LIKERIAI, ALUS IR UZKANDZIAI 2104 LORAIN AVENUE West End of Carnegie Bridge PR. 8106 Letuviai atsilankykite pas mus ir jausitės kaip namie. Savininkas Juozas Karpavičius (Joe Brown)

NIKODEMAS A. WILKELIS Licensed Funeral Director 6522 Superior Ave. Henderson 9292

Addison Furniture Co. KRAUTUVĖS IŠPARDAVIMAS Miegamų kamar. SETAI Svečių kambariams SETAI Pusryčių teikimui SETAI Stalinių kambarių SETAI Matracai, Springai ir t. t. 10% to 50% NUOLAIDOS Rankandus parduodame ant lengvų išmokėjimų... Išmānyk savo senus rakandus ant naujų dabar. 7210 St. Clair Ave. HEnd. 3417

STANDARD FOOD STORE 854 EAST 185th STREET Atidarėme Naująsias, Modernišką SERVE-Self KRAUTUVĖ. Geriausi valgiai dėl jūsų stalo. Pigios kainos. Nereikia laukti, laisvai galite patys išsirinkti. Duosime kuo geriausią patarnavimą. Savininkas JOE BLASKEVICIUS Krautuės Vardas: STANDARD FOOD STORE

P. J. KERŠIS 809 Society for Savings Bldg. - Ofiso Tel. MAin 1773 Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miestel uor, kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Turėsite tvirtos draudimos-Insurance reikaluose gausit geriausią patarnavimą. Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisiu paskolas dėl pirmo sutaisiu paskolas dėl pirmo mortgage Patarnavimas ir išplūdytas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME (JAKUBAUSKIENE)—Laisnūota Laidotuvių Direktorė Vėdama Lietuviams norūtilams mūsų kambarius leidžiame naudoti dūnė Lietuvių krepuldomais reikale prie manų apturėto teisingo patarnavima: simpatiškas, mandagus, greitus ir geremia už kitų patarnavimas. Vežiniai ligonitų pervedimui ir iš ligonitū. Kainos sąžiningiausios. Žemiausia kaina už pūdikūlra, sulę jusų pasirinkimo. Telefonuokite: 6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio

VIETOS Linijos

Iš Panelės Švenč. N. P. Parapijos

Gauti iš Pikniko Pelnu Pabaigta Mokėti Parapijos Skola

Pereitą sekmadienį įvykęs Machutos darže mus parapijos antrasis piknikas buvo toks sėkmingas, kad iš to pikniko gryno pelno liko \$800.00.

Šio pikniko pelnu bus galima pilnai apmokėti likusią parapijos skolą ir prieti prie senai laukto morgičio sudėginimo.

Klebonas nuoširdžiai dėkoja visiems pikniko dalyviams ir darbininkams už dalyvavimą piknike ir nuoširdų pasidarbavimą, del pikniko pasisekimo.

Už visus pikniko dalyvius ir jo darbininkus, artimiausiu laiku, klebonas atlaikys Šv. Mišias, padėkodamas Dievui, kad pagaliau prieita prie parapijos skolos sunaikinimo.

Dabar mūsų parapija bus viena iš tų retų parapijų Amerikoje, kuri neturi skolos ir visos įeigos bus galima taupyti del naujos bažnyčios statymo.

Kiek vėliau bus surengtas parapijos iškilmingas morgičių deginimo bankietas ir naujos bažnyčios statymo Fondo oficiališkas atidarymas.

Grįžtant prie pikniko teika dar priminti, kad antrasis mūsų parapijos piknikas nors dalyvių skaičiumi nebuvo didesnis už pirmąjį šių metų pikniką, bet buvo įvairesnis. Parapijos moterų grupė, vadovytė vikaro Kun. Dr. K. Širvaičio sudainavo keletą gražių lietuviškų dainų, o A. Miliauskaitė solo Amerikos Himną.

Baigiant programą klebonas nuoširdžiai dėkojo visiems už paramą suteiktą parapijai ir pakvietė "Liet. Žinių" redaktorių S. Gabaliauską tarti keletą žodžių.

Be to šiame piknike buvo įvairių naujų žaidimų ir pasidalyvius tikrai daug gero upo.

Pabaigus mokėti skolą, parapija galės dar sekmingiau dvasiniai progresuoti. **Dovanų Paskirstymas**

Piknike

1) Pirmąją dovaną aut. tajerus, pagal laimėjimų tikietą Nr. 926 gavo Lilian Brazis.

2) Antrąją dovaną — taipgi tajerus, pagal tikietą Nr. 895, gavo Mike Zapko.

3) Trečiąją dovaną — \$10.00, pagal tikietą Nr. 351, gavo Frank Gořecki.

Prie įžangos tikietų dovanas laimėjo:

Pirmą dovaną — Nr. 465, Mrs. Bunda.

Antrą dovaną — Nr. 112, George.

Trečią dovaną — Nr. 193, Anna Walters.

Moterų S-gos 26 Kuopos Rengia Vakarinię ir Šokių Musų parapijos sąjungietės spalio 4 dieną, parapijos

salėje, rengia iškilmingą vakarinię ir šokių, kurios pelnas skiriamas parapijai. Įžanga tik \$1.00, pradžia 6 val. vakare.

Rengėjos kviečia visus Clevelando lietuvius kuoskaitlingiausiai atsilankyti ir paremti naujos parapijos reikalus.

Visiems užtikriname skanius valgius bei linksmą laiką griežiant A. Nemanio orkestrui.

Niekuomet svečiai nebuvo apvilti sąjungiečių parengimais, todėl tikimės, kad ir šį kartą turėsite gerus laikus atsilankę į mūsų vakarinię. **Sąjungietė**

"Lietuvių Žinių" Pikniko Darbininkų Pagerbimo Vakarų Kviečiami Atsilankyti į Šį Vakarą Visi Clevelando Lietuviai

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo - sept. 13 dieną, Nes. P-bos P-lės Švč. parapijos (Naujos) svetainėje rengiamas linksmas "L. Ž." pikniko darbininkų pagerbimo vakaras. Pradžia 5 val. po piet.

Prašome visus "L. Ž." pikniko darbininkus, visų komisių narius, pikniko gaspadorius bei gaspadinges, programos pildytojus ir visus kitus bendradarbius kuoskaitlingiausiai atsilankyti į šį vakarą. **Sąjungietė**

"Liet. Žinių" leidėjai ir redaktoriai pasirūpinę, kad visi būtų gerai pavaišinti ir tuos nors dalinai tiems brangiems bendradarbiams atlyginta už jų sunkų darbą rengiant "L. Ž." jubiliejinį pikniką.

Salia vaišių bus įdomi, laisvai improvizuota, programa kurią išanksto nesiruošę išpildys visi dalyviai. Muzikantai smagiai pagros, šokėjos pašoks, dainininkai padainuos, o bus visiems linksma ir smagu.

Kad būtų dar linksmiau užkviečiame ir šiaip pašalinę publiką atsilankyti į šį vakarą nepaprastą vakarą — me visus pikniko darbininkus būtina atsivesti savo draugus bei pažįstamus, tik pašaliniam teks sumokėti už vakarinię, jai jie ją valgys, 50 centų ir galės gauti šalto alučio kiek tik norės, už visiems žinomą atlyginimą.

Visi Clevelando lietuvių esate prašome atvykti sekmadienį 5 val. po piet į Naujos Parapijos salę ir praleisti drauge su mumis linksmą vakarą.

U. S. Armijos Kapelionas Kun. K. Petreikis Lankėsi Clevelande

Grįždamas iš Youngstowno liet. parapijos pikniko, atvyko į Clevelandą atlankyti giminių Kun. K. Petreikis ir trečiadienio rytą apsilan-

kė "L. Ž." redakcijoje. Gerb. Armijos kapelionas labai įdomiai pasakojo apie kariuomenės gyvenimą ir džiaugėsi gražia kariuomenės dvasia. Vėliau teks pasidalinti su skaitytojais žiniomis, kurias mums suteikė gerb. Kapel. Kun. K. Petreikis.

Sargeant Viktoras Sumakaris Lankėsi Pas Tėvelius

Gavęs tris dienas atostogų buvo parvykęs iš armijos Sargeant Viktoras Sumakaris, mūsų gerų patriotų lietuvių Sumakarių sunus.

Viktoras jau 9 mėn. kaip tarnauja kariuomenėje. Pasakoja, kad iš pradžių buvo sunku, bet dabar viskas eina kaip per sviestą. Tarnauja artilerijoje ir labai mėgstau lyti iš armotų, kurios darytos Ohio valstijoje.

Jeigu būtų įkurtas Amerikoje lietuvių batalionas, sako Viktoras, tai jis pirmasis įstotų į tą batalioną. Garbė tėvams, kurie užaugin otokį gražų ir rimtą vyrą.

Aukos "Liet. Žinių" Jubiliejaus Proga Dar Tebeplaukia

Redakcija dar gauna iš gerb. skaitytojų aukų 5-kių metų jubiliejaus proga. Šiomis dienomis stambesnes aukas įteikė:

Nes. P-bos P-lės Švč. Parapijos Komitetas, per gerb. Kleboną Kun. J. Angelaitį — \$10.00.

Kun. Pankus, New Britain, Conn. Lietuvių Parapijos Klebonas — \$5.00.

Kun. T. Sofranec, šv. Pranciškaus liet. par. Klebonas Youngstown, O. — \$5.00.

Da ryra kelios dešimtys mūsų skaitytojų, kurie prisuntė smulkesnes aukas, bet del vietos stokos šiame numeryje jų sąrašą paskelbsime kitame "L. Ž." numeryje.

Nuotrupos Iš Lietuvių Banko Užpuolimo

Plėšikams surišus Mrs. Z. Diraitienę, banko tarnautojas K. P. Šukys gulėdamas jau surištas ant grindų, pradėjo išmetinėti plėšikams, kam jie taip žiauriai elgiasi su moterim. Tada vienas iš plėšikų piktai atkirto Šukiui "tylėk, jog ne tu darai tai 'Hold-Up', bet aš."

Pirk Arba Renduok Vienos Seimos Namą,

su 6 kambariais ir 2 garažais. Parsiduoda pigiai ir su mažu įmokėjimu.

Jeji neparsiduos iki Sept. 15 d. 1942 m., tai bus išrenduojamas. Namas randasi 866 E. 129 St. Del namo pirkimo arba rendavimo kreiptis į Joną Brazauską 17909 Maplecliffe Road. Telefonas IV. 6265.

Mirė Marijona Genevičienė 59 metų amžiaus, 1588 E. 27th St.

Mirė rugs. 1 d., palaidota rugs. 5 d., Kalvarijos kapinėse.

Liko liudinti vyras Aleksandras ir 2 dukterys, Ona ir Mrs. M. Weisenseel.

Laidojime patarnavo Mrs. E. Jakubauskienė, laidojimo direktorė.

Apiplėšė Lietuvių Banką Clevelande

Antradienį, 8 dieną rugsėjo, apie 9 val. ryto, banko tarnautojui K. P. Šukiui atėjus į banką, pasitiko jį du ginkluoti plėšikai, kurie matyt naktį jau buvo įlindę į banko patalpas ir laukė ateinant tarnautojų, kad jiems atidarytų seifus.

Plėšikai liepė K. P. Šukiui gulti ant grindų ir pradėjo klausinėti kada ir kiek tarnautojų dar turi ateiti. Vos spėjus K. P. Šukiui atsakyti į tuos klausimus, atvyko ir Banko sekretorius Jonas Diraitis su žmona (irgi banko tarnautoja).

Plėšikai tuoj liepė gultis Mr. ir Mrs. Diraičiams ant grindų ir priešiaužus prie Banko seifų juos atidaryti.

Revolveriais grasinami J. Diraitis ir K. P. Šukys atidare banko seifus iš kurių plėšikai pasiėmė visus grynus pinigus ir susikimšo į maišus.

Išeidami surišo K. P. Šukį ir Mr. ir Mrs. Diraičius, užklįjavę jų burnas paliko visus tris gulintius ant grindų, o patys su atkištais revolveriais vilkdami paskui save pinigų maišą, įtraukę kaklus ir slėpdami veidus pasileido bėgti E. 68 gatve iki savo automobilio. Plėšikai išbėgdami iš banko, tarpduryje sutiko įeinantį į banką Joną Alekną, kurį pagrasino nušauti, jei išdrįs šaukti.

Bet kaip tik plėšikai pasuko į E. 68 gatvę, Jonas Aleknas pradėjo šaukti, kad laikytų plėšikus. Vienas iš plėšikų bebėgdamas E. 68 gatve netoli banko pargriuvo ir pametė dėžę su pinigais, kuriuos jau nespėjo atsikėlę paimiti.

Tada Jonas Alekna iš paskui plėšikų eidamas tą dėžę paėmė ir atnešė į banką. Toje dėžėje buvo surasta ir sugražinta bankui apie \$3,000. Suskaičius pinigus buvo nustatyta, kad plėšikai išsinešė iš banko apie \$4,700.00.

Bankui delto nuostolių nebus nes lietuvių bankas yra apsidraudęs nuo plėšikų.

Visi džiaugiasi, kad plėšikai nieko nesužeidė arba neužmušė.

Prieš dešimtį metų buvo plėšikų užpuolimas ant paties lietuvių Banko, bet tada buvo nušautas Banko sekretorius Zaborskis.

Šį kartą tik daug išgasčio turėjo ir nervus sukūrė banko tarnautojams ir netikėtai pasitaikiusiam ateiti į banką Jonui Aleknai.

Tuoju pašaukta policija ir detektyvai pribuvo į kelias minutes ir pradėjo tyrinėti. Jau nustatyta, kad plėšikai atvažiavo pavogtu automobiliu, kuris laukė ju tie sviduriu E. 68 gatvės. Kaikurie žmonės patėmijo plėšikų automobilio laisnius, bet kadangi automobilis buvo vogtas, tai pagal tai susėkti juos bus sunku.

Plėšikai atrodė apie 35 metų amžiaus vyrai, nešiojį tamsiai mėlynus akinius ir maskas. Kaikuriems atrode, kad vienas iš tų plėšikų buvo juodukas, o kitas baltas.

Taipgi nustatyta, kad plėšikai įlindo į banką per viršutinę lango dalį iš E. 68 St., perkirtę rėžėlį, kuriuo langas buvo prilaikomas.

Toks drąsus banko užpuolimas, dienos metu, akyvaizdoje daugelio žmonių, sukėlė mieste didelę sinciją. Policija turės rimtai padirbėti, kol šie plėšikai bus suimti. Atrodo plėšikų esama prityrusių banko plėšimuose, nes viskas tiksliai apskaičiuota, gudrus plėšimo planas sudarytas ir vikriai įvykdyta.

Iki šiol Clevelande retai buvo girdėti apie didesnius plėšimus. Šiaip smulkių vagysčių, išmušant langą krautuvės arba įlendant į gyvenamą butą, pasitaikydavo tankiai.

Ar karometu, kada visai šalis turi aukotis del karo laimėjimų, visokie plėšimai ir vagystės turėtų būti griežčiau baudžiami.

Moterų S-gos 26 Kuopos Wiener-Roast

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo sept.) 13 dieną, Mrs. Baitienės Farmoje, Alexander Road, Valley View off Canal Rd., 26-tos kuopos sąjungietės rengia rudeninį "Wiener Roast". Pradžia 1:00 p. m. Įžanga 35c.

Kviečiame visus atsilankyti. Kurie neturi automobilį prašomi susirinkti 1:00 p. m. prie šv. Jurgio bažnyčios kur lauks visų trokas ir bus galima patogiai nuvykti į Mrs. Baitienės farmą.

PIGIAI PARSIDUODA

3-jų metų senumo kombination virtuvės (kitchen) pečius, kurinamas gesu ir anglimis (4 skylės ant geso ir 2 ant anglių). Tuo pečių patogiu virti, kepti ir šildyti kambarius.

Norintieji pirkti prašomi kreiptis į K. Stankevičių, 1971 E. 59th St. (netoli Euclid), bet kuriuo laiku.

TELEFONAS LOŠIA SVARBIA ROLĖ KARO REIKALE

GEN. GEORGE C. MARSHALL U.S. ARMY SIGNAL CORPS FROM HOME

Suv. Valstijų kariuomenės savo komunikacijos linijas visuomet laiko atdaras svarbiems reikalams. Tas reikalinga.

Bell Telefono Systema akstija visus kooperuoti šiame pasiryžime. Karo reikalais tarp miestų telefono šaukimai didžiai padidėjo. Bell sistema Clevelande turi virš 700 darbininkų šiame departamente.

Kad komunikacijos reikalas yra opus, Karo Departamentas matė reikalą išleisti įsakymą vartojime telefono. Savo įsakyme Gen. C. Marshall pareiškia:

Tolimesni miesto nuo miesto pašaukimai turi būti apribuoti. Karo reikalų šaukimai turi būti pirmi.

Trukstant reikalingo medžiagos, linijos negali būti praplatintos. Todel turi būti sutrumpintas civilis vartojimas.

1. Nevartokit telefono jeigu gali maapsieiti su laišku bei radio.

2. Jeigu vartojate telefoną, nereikalaukit skubiausio patarnavimo, nes gal ten yra dar svarbesnis karo reikalų šaukimas.

3. Šaukiant miesta nuo miesto, bukit prie telefono, kad sujungimą padarius nereikėtų jus laukti.

4. Kalba turi būti suplanuota, aiški ir trumpa.

TOM MAGILO BARBER SHOP Gent's Ladies, Children's Hair Cutting 968 E. 74th St. Cleveland

Moterų S-gos 26 Kuopos Wiener-Roast

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo sept.) 13 dieną, Mrs. Baitienės Farmoje, Alexander Road, Valley View off Canal Rd., 26-tos kuopos sąjungietės rengia rudeninį "Wiener Roast". Pradžia 1:00 p. m. Įžanga 35c.

Kviečiame visus atsilankyti. Kurie neturi automobilį prašomi susirinkti 1:00 p. m. prie šv. Jurgio bažnyčios kur lauks visų trokas ir bus galima patogiai nuvykti į Mrs. Baitienės farmą.

KAIP PASAULIS BUS TARKOMAS PO KARO

(Vice - prezidentas Henry Wallace ir Valstybės Sekretorius padėjėjas Sumner Welles, nesena kalbose smulkmeniškai pabrėžė, kaip pasaulis turėtų būti sutvarkytas po šio karo. Dabar Cordell Hull, Valstybės Sekretorius, pasakė svarbią kalbą apie pasaulio sutvarkymą po karo išdėstydamas Amerikos siekinius. Šiandien svarbiausia užduotis yra laimėti šį karą, Hull sako. Laimėti kuogreičiausiai ir nulemiančią. Po karo, Suvienytos Tautos veikdamos tokioj pačioj bendradarbiavimu dvasioj, kokioj jos dabar varo jų karo pastangas, turės užtvirtinti ir palaikyti geresnę gerovę. Tas reikš a pripažinimą laisvės visiems pasaulio žmonėms — asmeninę ir ekonominę. Reiškia laisvą prekybą. Reiškia teisingesnį padalinimą pasaulio reikmenų ir patarnavimų. Cia paduodame ištraukų iš Sekretoriaus kalbos).

Šiandien dvidešimts metų Suv. Tautos kovoja prieš žmonių užkariautojus ir pavergėjus. Mės žinome, už ką kovojame. Šiandienos žvėriški užpuolikai nieko nepaiso — nei gyvybės, nei moralumo, nei garbės, nei prižadų, nei iprocių, nei tautinių įstaigų, nei žmonių tikiybės. Jų siekis yra sunaikinti žmonių ir tautų taisybę visus žklus; jų vietoj, visame pasaulyje įvesti savo bašią tiraniją; jie siekia pavergti visą žmonių; pakeisti pasaulio 2 bilijonus gyventojų į vergijos aukas ir įrankius savo biauiriems tikslams.

Mes jų darbus matėme jų užpuolose šalyse — žudymą, nekaltų vyrų, moterų ir vaikų; žiaurus kankinimus; masinį terorizmą; įkaltų juodąją sistemą; skurdą ir badą; toką vergiją, kokios pasaulis lig šiol niekad nematęs.

Tai taip vadinama "Naują Tvarką" Hitlerio ir japonų karo vadų — šėjęs iš visų ribų žiaurumas, kuris atgaivino istorijos tamsiausio amžiaus baisiausias praktikas.

Jeigu yra žmonių, kurie tiki iš Hitlerio arba japonų karo - vadų sulaukti d. desnę

dalį laisvės arba progų del laisvės, negu jie dabar turi, jie turi tik matyti didesnę skaitlius nušautų žmonių Lenkijoj, Čekoslovakijoj, Norvegijoj, Prancuzijoj, Jugoslavijoj, koncentracijos stovyklas Vokietijoj ir Austrijoj. Tegul jie mato paniekinimą verstų darbininkų išmėmtų iš kiekvieno užimtos šalies. Jie gali sužinoti apie apgavimą laisvę nuo chinų Nankinge, nuo filipinų Maniloj, nuo gyventojų Rytų Indijos. Žmonėms pilna laisvė bus gražinta tik kada laisvi žmonės išlaisvės.

Šioj milžiniškoj kovojoj, mes amerikėčiai, vieningai stovime su tais, kurie lygiai kaip mes kovoja prezervuoti savo laisvę; su tais, kurie kovoja įvykdyti laisvę.

Mes visada tikėjome — ir mes šiandien tik me — kad laisvė bus gražinta visiems žmonėms, neskiriant rasės, spalvos ar religijos, kurie yra gatavi ir nori prie to — ir pasiliks mūsų tikslų ateietyje — naudot: visą mūsų ietekmę pasaulio sutvarkymui laisvės. Kiekviena tauta privalo bendradarbiauti su kitomis tautoms, kuomet reikia apsaugoti taiką.

Su pergale turėsime užtikrinti pasaulio tautoms ne tik taiką, bet ir progą ekonominiai ir žmoniška: gyventi. Kada priešų armijos bus įveiktos, daug šalių žmonės neturės iš ko pramist: Neturės namų, neturės iš ko pataisyti senus arba pastatyti naujus; jų žemės išdegtos; jų gyvuliai užmušti; jų įrankiai dingę; jų fabrikai ir kasyklos sunaikintos; jų keliai ir transportas sugrauta. Nežinomi milijonai bus toli nuo namų — karo belaisviai, koncentracijos stovyklos gyventojai verstino darbo darbininkai svetimos žemės — pabėgėliai nuo kovų, nuo žvėriškumo, nuo bado. Lygos ir pavojai visur viespataus. Nekurios šalys bus btvarkė ir chaorkyti. Ir pačiu laiku, visos šios su karo pabaiga. Su pergale reikės greitai viska išvalyti — tos kurios pašalpos reikalas: ir laimingesnės — turės pereinamojo laikotarpio problemas.

Per šį pereinamąjį laikotarpį Suv. Tautos turės sutartinai veikti — kad naujai santvarka būtų istegta; turės umai suteikti pagalbą šolims ir atstatyti nutevriuos kraštus.

Pasmerkdamas kraštutinį nacionalizmą, Sekretorius sakė, kad nacionalizmas ne tik trukdė žmoniška progresą, bet davė progos diktatoriams veikti. Vsi sutinka, kad nacionalizmas ir nacionalizmo dvasia yra svarbūs politiniai ir ekonominiai žmonių gyvybei, bet išėjęs iš ribų jis yra pavojingas ir mirtinas, jis prašalina arba sulauko tarptautinį kooperavimą.

Pilnai vesti kara — nesekmingai vesti — Suv. Tautos laiks nuo laiko privalo formuluoti ir skelbti bendras pažiūras, kurios žmoniškai nustatys išmintinga keletą. Reikia išvystyti painformuota vieša opinija. Tai milžiniškas darbas, sunkus darbas, kuris reikalauja ne tik valdžios, kuorimčiausia atsvarstoma bet parama kiekvienos tautos visu žmonių — tėvų, mokytojų, kuniečių — visu.

Svarbiausia nokariniai darbai bus — isteioti tautų tarpe viešą tvarką, visoms tautoms užtikrinti taiką, tarn visų tautų ivesiti laisvą prekybą, padėti muskriams tautoms atsistatoti ir pas tvarkyti.

FLIS.